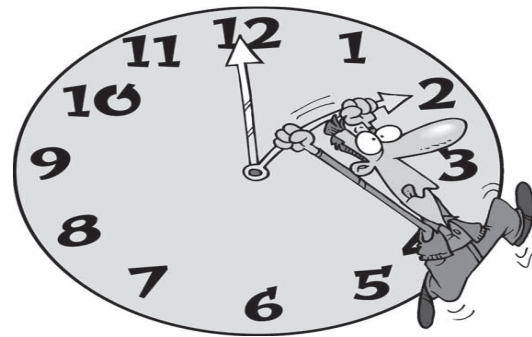

Követség a Pinkász utcában
4. oldal

Mesék a tudomány történetéből
18. oldal

Március 28-án hajnali két órakor
egy órával előre állítjuk az órát.

ÚJ KELET

FÜGGETLEN HETILAP - ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ: DR. MARTON ERNŐ מרטון

24 oldal ■ 12.00 sekel, Eiláton 10,50 sekel ■ 20547. szám ■ 2014. március 27. csütörtök ■ 5774. adár bet 25.

Szexuális bűncselekménnyel vádolják Szilvan Salom minisztert

A rendőrség súlyos vizsgálások ügyében nyomozó egysége vizsgálatot indított Szilvan Salom, a Galilea és a Negev fejlesztéséért felelős miniszter ellen.

A vizsgálat alapját egy asszony panasza képezi, aki azt állítja, hogy 15 évvel ezelőtt, amikor az akkori tudomány- és technológiaügyi miniszter irodájában dolgozott, a miniszter szexuálisan molesztálta őt.

A magát neve kezdőbetűjéről M-nek nevező hölgy a Gáláj Cáhálnak hétfőn adott interjújában azt mondta: a beleegyezésemmel szeret-

keztünk, de csak azért, mert tartottam tőle, hogy hivatali hatalma révén kárt okoz a karrieremben."

M. így indokolta 15 éves késéssel beadott panaszát: „Azért csak most robbantottam ki az ügyet, hogy megakadályozzam, hogy ez az ember államelnök lehessen!” M. hazugságvizsgáló géppel történt vizsgálatában a nemi érintkezéssel kapcsolatos kérdéseknél hazugságra utaló ellentmondásokat találtak.

Rendőrségi források szerint amennyiben a vizsgálatot kizárólag M. fel-

jelentésére alapozzák, az elévülés miatt nincs esély bünyügyi eljárás indítására. A rendőrségnek azonban más asszonyok panasza is rendelkezésére.

A rendőrségi vizsgálatot Jehuda Weinstein állami főügyész javaslatára kezdeményezték. Tekintettel arra, hogy egy, a gyanú szerint 15 évvel ezelőtt elkövetett cselekményről van szó, a főügyészségnek abban is döntenie kell, hogy nem tekinthető-e az ügy elévültnek.

Orna Sasson-Tamir ügyvédő az Izraeli Rádió interjúműsorában elmondta, hogy 15 évvel ezelőtt ugyanez az asszony felkereste az irodájában, és panaszkodott, hogy Szilvan Salom szexuális bűncselekményt követett el ellene. Az

ügyvédő akkor felvilágosította a panaszost, hogy vádjai igen súlyosak, és miután azok egy vezető miniszter ellen szólnak, nagy az esélye, hogy nem őneki fognak hinni. Az asszony ekkor elhagyta az irodát, és a kapcsolat megszakadt.

A kormányzás és a demokrácia minőségét őrző mozgalom kérte Cipi Livni igazságügyminisztert, hogy utasítsa a főügyészt az ügy észszerű időn belül történő kivizsgálására, minthogy

funkcióban lévő miniszterről van szó, aki köztudottan az államelnökségre pályázik.

A vizsgálat gyorsítását maga Szilvan Salom is kérte a főügyésztől. Kedden két órán át hallgatták ki a rendőrségen, ahol előadta saját verzióját az ügyvel kapcsolatban.

Szilvan Salom környezete szerint a minisztert irigyei, rosszakarói egyszerűen „ki akarják csinálni”.

Halmos László

UPC +HELLO HD

DUNA

M1 HD

3

HISTORY

4

STORYTV

HBO2

M2 HD

RTL KLUB

cinemax

FILM BOX HD

av

NATIONAL GEOGRAPHIC CHANNEL

EUROSPORT

UPC Direct medium és Direct + Hello HD Magyarország csomag lehetőséget nyújt több mint 100 magyarnyelvű tvadó (pld. Nóta, Muzsika, RTL2, Jóga tv) digitális vételére HD minőségben! A parabola árba foglalt Duna, Dunaworld, M1, M2 és a Euronews csatorna ingyenes.

Új szolgáltatás: biztonsági kamerák beszerelése és javítása.

Fiók irodák az egész országban!

ELI: TEL: 052-259-5186

G.A.L. - Marcovich ápolás, gondozás
Magyarul és románul beszélő
metapeletek legnagyobb közvetítő irodája
Ápolónők Izraelből, Magyarországról
és Erdélyből.

Tel.: 03-5040052, 054/4465010

TISZTELT ÜGYFELEINK 2014-TŐL A KATZ CÉG MÁR NEM TERJESZTI LAPUNKAT A MERKÁZBAN. KÉRJÜK, HOGY AKIKNEK KORÁBBAN A KATZNÁL VOLT ELŐFIZETÉSE, AZ HÍVJA GEORG EDRI T A 050/534-5041-ES TELEFONSZÁMON.
ELŐFIZETÉS FÉLÉVRE IZRAELBEN 460 sekel, EURÓPÁBAN 350 dollár, az EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN és KANADÁBAN 410 dollár.

27/03/2014

ש"סופ 13

15 Kneszet képviselő, a Munkapárt, a HaTnua és a Sász színeiben nyílt levélben kérte a kormányfőt, hogy a palesztin foglyok szabadon bocsátása helyett inkább az építkezések befagyasztásával segítse elő az izraeli-palesztin békefolyamatot.

Pénteken minden eddiginél hosszabb terror-alagutat fedeztek fel. A kibetonozott alagút a Gázai-övezetből mélyen izraeli területre vezet. A Hamasz az utóbbi években alagútépítésre szakosított brigádokat alkalmaz, mint az Izrael elleni hadviselés egyfajta "fegyvernemét".

A hétfőn kezdődött, ötnapos európai és szaúd-arábiai látogatása során Barack Obama amerikai elnök elsősorban az ukrajnai válság, a nukleáris biztonság és az izraeli-palesztin békefolyamat kérdéseiről tárgyal partnereivel.

David Cameron brit miniszterelnök a közelmúltban kétnapos látogatást tett a Közel-Keleten. A brit miniszterelnök találkozott izraeli kollégájával, Benjamin Netanjahuval, és Mahmúd Abbász palesztin elnökkel is.

Ban Ki Mun ENSZ-főtitkár a szíriai kormányt és a felkelőket is hibáztatta hétfőn a háború folytatásáért és azért, hogy a segélyszállítmányok nem jutnak el ahhoz a több millió lakoshoz, akinek nagy szüksége volna rá.

Halálra ítélte az iszlamista Muzulmán Testvériség 529 tagját egy egyiptomi büntetőbíróság hétfőn, amiért tavaly augusztusban lerohantak egy rendőrőrsöt, és a támadásban az őrs helyettes parancsnoka életét vesztette.

A héten hatalmas, négyezer négyzetméter alapterületű mecsetet szenteltek fel a Jeruzsálemtől nyugatra, 10 kilométeres távolságban fekvő Abu Gos nagyközségben. A település igen kedvelt a zsidók és az arabok körében is.

2014. március 23-án 15 órától az Izraeli Külügyminisztériumban általános sztrájkot hirdettek. A minisztérium bezárt Jeruzsálemben, és hétfő reggeltől az izraeli nagykövetségek szerte a világon szintén bezártak.

Kedden a Jad Sarah közleményben kérte, hogy a kölcsönbe kapott, de nem használt egészségügyi berendezéseket mindenki juttassa vissza peszáchig a szervezethez, hogy azokat az ünnepek idejére a rászorulóknak kiadhassák.

Április 1., vasárnaptól kezdve, szombat kivételével, minden nap indul UP gép Budapestre, áprilistól júniusig ez heti nyolc járatot jelent. Jegyeket ebben az időszakban 69 dollártól kezdve kínálnak.

Ali Akbar Haseemi Rafszandzsáni, az iráni ítélőtanács elnöke arra szólította fel az Európai Uniót, hogy az Egyesült Államoktól és Izraeltől független politikát folytasson. Szerinte az EU-nak nagyobb hajlandóságot kell mutatnia a kompromisszumra az iszlám köztársasággal.

A maláj kormányfő sajtótájékoztatón jelentette be, hogy elveszettnek nyilvánították az utasszállítót, és hogy a gép lezuhant az Indiai-óceán déli részén, a szerencsétlenségnek nincs túlélője. A roncsok kiemelése a rossz időjárás miatt még nem történt meg.

Peer Gideon: Követség a Pinkász utcában

A múlt század ötvenes éveinek elején, miután a kommunista tömb országai de jure elismerték Izrael Államát, Magyarország is a diplomáciai kapcsolatok felvétele mellett döntött. Nem sokkal később megbízottak érkeztek, hogy megfelelő telket találjanak a kirendeltség épülete számára. Jó szemük volt, több mint hatvan évvel a keresgélés után sem kell szégyenkezniük a választás miatt. Megfelelőbb helyet nem is lehettek volna: frekventált környezetben, Észak-Tel Avivban, a Pinkász utca 18. szám alatt található a nagykövetség. Az akkoriban felhúzott épületet mintegy tíz évvel ezelőtt tatarozták, pontosabban teljesen átalakították, hogy kielégítse az egyre növekvő igényeket. Az ötemeletes, zöld üvegerkélyű ház, melyen az Európai Unió és a magyar állam zászlaja leng, látványos és kellemes színfoltja az utcának.

A kezdeti időkben szoros volt a kapcsolat a két állam között. A szovjet tömb országaitól jelentős politikai és katonai támogatást kapott Izrael, sokan emlékszünk az onnan küldött fegyverekre, például a cseh puskákra. De ne legyünk igazságtalanok. Csehszlovákiából a harcban álló ország 23 repülőgépet vásárolt, amiből négy S-199-es még ma is megtekinthető a haeirimi Légi Múzeumban. Történelmi tény az is, hogy Magyarország volt az első kommunista állam, amely 1949-ben kereskedelmi megállapodást írt alá Izraellel.

Persze a viszony az évek során – enyhén szólva – nem volt felhőtlen. Követte a politikai széljárás. Leszámítva az 56-os magyar forradalom időszakát, egymást követték a hullámvölgyek, amelyek végül is – a Hatnapos Háborút követően – a diplomáciai kapcsolatok megszakításához vezettek. Ámbár a kereskedelmi kontaktusok – ellentétben más tömbbeli országgal – továbbra is fennmaradtak, a mindkét fél számára kedvezőtlen állapotoknak csak az 1989-ben bekövetkezett magyar rendszerváltozás vetett véget. A két ország végre újra felvette a diplomáciai kapcsolatokat.

A magyar származású izraeliek közül az elmúlt évtizedek során sokan megfordultak a követségen,

részt vettek kulturális eseményeken, vagy meghívták őket valamilyen rendezvényre. Kedvükért felsoroljuk az eddigi nagyköve-
tek nevét, a kezdettől napjainkig: Romhányi István, Kálló István, Nyerki Gyula, Csécsesi Kálmán, Görög János, Csejtei István, Hóvári János, Gyenge András és Szentgyörgyi Zoltán képviselték hazájukat Izraelben. De a nagykövethelyettesek is jó iskolát jártak ki

nálunk: többen közülük később nagyköve-
tek lettek. Körösi Csaba például New Yorkban, az ENSZ székházában képviseli hazáját.

Dr. Nagy Andor, az új nagykövet fél évvel ezelőtt érkezett izraeli állomáshelyére. Fiatalember, energikus, nyitott, aki nagy elánal vette be magát munkájába. Rövid ittléte dacára már arra is jutott ideje, hogy egy „majdnem” csúcsot felállítson. Azért majdnem, mert „csak” a második magyar nagykövet nálunk, akinek gyermeke született az országban. A kis „szabra” a Blanka Sara nevet kapta, a második név egyértelműen az itteni születésre emlékeztet.

A Nagykövet úr a szokásoknak megfelelően Simon Peresznek, Izrael elnökének adta át megbízólevelét. Erről kérdeztük.

– Nagyon készültem a hivatalos aktusra. Az ember nem mindennap találkozhat olyan valakivel, akit az egész világon elismernek, értékelnek, nagyra becsülnek. A Béke Nobel-díj csak egy határkő ennek a rendkívüli embernek az életében.

– Beszélgettek?

– Tizenöt perc állt a rendelkezésemre. Igyekeztem kihasználni.

Szóba hoztam a magyarországi antiszemitizmust és biztosítottam az Államelnök urat, hogy a magyar állam és a magyar kormány kiáll zsidó állampolgárai mellett. Megemlítettem, hogy Herzl Tivadar, Izrael megálmodója magyar származású volt, és felidéztem Szenes Anikó nevét is. Kiderült, hogy Simon Peresz személyesen is találkozott annak idején Szenes Hannával. Meglepett, mennyire tájékozott

ember. Nemcsak a politika színpadán szereplőket ismeri, hanem rendkívül tájékozott irodalmi kérdésekben is. Szóba hoztam Arthur Koestler (Köszler Artúr): Sötétség délben című, a sztálinista korszak ellen írt regényét. Talán mondanom sem kell, hogy az Államelnök úr olvasta és nagyra értékelte a művet. Ő említette meg nekem Avram Hershko nevét, aki Herskó Ferenc néven Karcagon született. Az izraeli tudós 2004-ben megkapta a kémiai Nobel-díjat.

Sokáig emlékezetes lesz számomra a Simon Pereszszel folytatott beszélgetés, és a vele való találkozás.

– Izraelben viszonylag sok az ünnep. Nemzeti és vallási egyaránt. Nemrég volt purim. Azt hallottam, az ügyfélfogadók jelmezben teljesítettek szolgálatot.

– Sok fiatal dolgozik a követségen és az a célom, hogy minél kellemesebb, barátságosabb legyen a légkör a követségen belül, és az ügyfélfogadáson is. A helyi alkalmazottak izraeli állampolgárok, ezért természetes, hogy megemlékeznek az itteni ünnepekről.

– Én a facebookon láttam jelmezes képeket...

– Szeretnénk minél nyitottabbak lenni. A követségnek van saját facebook oldala, hogy lássanak bennünket, halljanak rólunk.

– Mennyire nagy a nagykövetség? Hányan dolgoznak?

– Összesen huszonhatan vagyunk. Diplomáták, Magyarországról jött munkatársak, tisztviselők és helyi alkalmazottak.

– Sok a munka?

– A „külvilággal” leginkább a konzuli osztály munkatársai érintkeznek. Őket lehet látni az ablakok mögött. Az utóbbi években megsokszorozódott a munkájuk. Miután a gyorsított honosítást a törvénykezés elfogadta, nagyon sokan élnek a kettős állampolgárság megszerzésének lehetőségével. 2010 óta nagyjából 6000 ilyen igényt adtak be. Ez sok munkát jelent és értelemszerűen nagyon sokan megfordulnak a követségen. Fontos számomra, hogy az idejövők derűs, kellemes emberekkel találkozzanak, és az ügyintézés gyorsan, akadálymentesen gördüljön. Mai kifejezéssel élve emberarcú, ügyfélbarát követséget szeretnék. Azt remélem, jó úton járunk. Sok ilyen megnyilvánulást hallottam.

– Múlt héten volt a hagyományos tel-avivi Maraton. Több ezren vettek rajta részt. Legjobb tudomásom szerint a követség is képviselte magát.

– És nem először. Torba Tímea és Imre Júlia is indultak, teljes távot futottak, ráadásul nagyon szép eredménnyel. Büszkék is vagyunk rájuk.

– Mivel foglalkoznak a magyar diplomaták?

– Az első beosztott mellett van tudományos, politikai, katonai, gazdasági és kulturális attasé. A nagyközönség számára a kulturális munka a leglátványosabb. Az interneten és a facebookon is követhetőek a nagy rendszerességgel megtartott különböző rendezvények, amelyekre szívesen várjuk az érdeklődőket. Havonta-kéthavonta működtetjük a nagykövetségi szalonunkat. Legutoljára Szita Szabolcs professzor urat, a Páva utcai Holokauszt múzeum igazgatóját láttuk vendégül és kértük fel egy előadás megtartására. Közreadunk kulturális magazint is, valamint hetente a követség épületében vendégül látjuk azokat,

akik magyarul kívánnak tanulni. Szoros kapcsolatot tartunk fenn a Cfáton található, A Magyar Nyelvterületről Származó Zsidóság Múzeumával is, amelyet mindenkinek a figyelmébe ajánlok. Hatalmas és érdekes anyag áll rendelkezésükre. Most azon dolgozunk, hogy testvérvárosi viszonyt hozzunk létre Cfát és Budapest VII. kerületének Polgármesteri Hivatala között. A Csányi utcában egy zsidó-magyar múzeumot szeretnénk életre kelteni, részeként annak a tendenciának, amit magyarországi zsidó kulturális reneszánsznak neveznek. Minden erőmmel azon vagyok, hogy ne tartsák hazámat antiszemita országnak! Talán ennek fényében azt is érdemes megemlíteni, hogy jelenleg 3000 izraeli diák tanul a magyarországi egyetemeken.

- Nemrégiben nagy sikerrel szerepelt Izraelben a Budapesti Operettszínház.

- Igen, a Csárdáskirálynőt mutatják be az Operában. Folytatni akarjuk az Operettszínház szerepléseit. Szeretnénk, ha kihoznák a Bajadért, valamint a Rómeó és Júliát is. De vannak más terveink is. Robert Capának mintegy 700 képéből volt kiállítás nemrég a budapesti Nemzeti Múzeumban. Szeretnénk ezt is bemutatni itt, már csak azért is, mert Capa zsidó származású, pesti fiatalember volt, aki többek között fényképezőgéppel megörökítette a Függetlenségi Hábóru eseményeit is.

- A gazdasági kapcsolatok hogyan fejlődnek?

- Két év szünet után, pár hete érkezett meg az új gazdasági attasé. Sokat várunk tőle. A gazdasági kapcsolataink mindig jók voltak, de van igény arra, hogy még jobbak legyenek. Az izraeli Teva világcégnek Debrecenben, Budapesten és Gödöllőn van gyára. Évtizedek óta nyereséges vállalkozás, a Teva Magyarországon otthonra talált. Sokat tanulhatunk az izraeliektől marketing téren, és high-techben is, amelyben Izrael igazi nagyhatalomnak számít. Mi technológiai kérdésekben járulhatunk hozzá, hogy a gazdasági kapcsolat mindkét félnek eredményes és kifizető legyen.

- A legutóbbi március 15-i ünnepségre már az új rezidencián került sor. Részt vettem rajta. Kellemes a környezet, és könnyen rá is lehet találni. Mi volt a gond az előző épülettel?

- Miután a haifai autósztroda közvetlen közelében helyezkedett el, nagyon zajos volt.

- És most?

- Most, hála újszülött kislányunknak, mi okozunk zajt. Remélem, szomszédunk megértő lesz. Mégis csak egy szabráról van szó...

A felszólalók között volt dr. Nagy Andor nagykövet is

70 évvel ezelőtt: március 19.

EMLÉKÜNNEPSÉG JERUZSÁLEMBEN, A JÁD VASÉM EMLÉKINTÉZETBEN

Március 19-én, a németek magyarországi bevonulásának 70. évfordulóján a Hitachdut Oléj Hungária tel-avivi és jeruzsálemi vezetősége a cfáti magyar-zsidó Emlékmúzeummal és a Jád Vasém Emlékintézettel karöltve gyászünnepeket tartott a Vészkorszakban elpusztult 600 ezer magyar-zsidó áldozat emlékére. Az ország különböző területeiről érkeztek a túlélőkkel és utódaikkal teli autóbuszok.

A Jád Vasém több emlékhelyének meglátogatása, az Emlékezés Sátrában izzó örök láng felszítása, majd koszorú elhelyezése után emlékbeszédek hangzottak el dr. Nagy Andor, Magyarország tel-avivi nagykövete, Meir Gál, a H.O.H. tel-avivi vezetője és Roni Lusztig, a magyar ajkú zsidóság cfáti múzeumának igazgatója részéről. Káddist mondott Levkovits József, a netanjai Bné Brit Páholy elnöke, majd az Él Málé Ráchámim gyászima hangjai csendültek fel. Ezután a Jád Vasém Bikát Hákehilot emléktermében folytatódott a gyászünnepe, ahol az izraeli katonákkal, Vészkorszak-túlélőkkel és utódaikkal teli teremben nagy számú közönség hallgatta végig az előadók megrendítő Soá visszaemlékezéseit. Beszédet hangzottak el.

Dr. Nagy Andor magyarországi nagykövet nagy fontosságot tulajdonított annak, hogy a magyar kormány célul tűzte ki a Holocaust oktatását az iskolákban, szembenézést a fájdalmas múlttal, amely lehetővé tette magyar állampolgárok deportálását, elpusztítását. A jövő érdekében mindent meg fognak tenni azért, hogy az ifjúság ismerje meg az igazságot. Gál Méir, a tel-avivi H.O.H. elnöke: Minden évben visszatérünk a Jád Vasémbe. Március 19. a legemlékezetesebb dátum, ekkor láttuk meg a német katonákat és tankokat az utcákon. Voltak jelek korábban is, az Anschluss és a munkaszolgálat. Nem csoda, hogy megtörtént, ami megtörtént...

Roni Lusztig, a Cfáti Emlékmúzeum igazgatója: Minden túlélő emlékezik, hogy hol volt azon a napon. Március 19-ét nem lehet kitörölni a túlélők emlékezetéből, pontosan úgy, ahogy október 15-re is mindenki emlékezik. Március 19. megváltoztatta a játékszabályokat, de a megaláztatások a régiiek voltak.

Miron Eszter, a jeruzsálemi H.O.H. elnöke többek között szülőfalujára, Jánosházára emlékezett vissza, ahol részvétlen emberek, egykori szomszédai kárörömmel, vagy közömbösen nézték végig elhurcolásukat. A hatszáz zsidóból 516-an vesztették életüket.

Dr. Naama Sík történész, a Jád Vasém Nemzetközi Soá Iskola igazgatója „Ők már nincsenek az élők sorában” címmel, az Auschwitz-Birkenauban átélte szenvedéseiről az Eichmann-perben is tanúskodó Goldstein Eszter megrázó történetét elevenítette fel, vetített képekkel kísért előadásában.

A megemlékezések között a Clilój Gilá énekkar dalait hallgathatta a közönség.

A gyászünnepe a Hátikvá hangjaival zárult.

Egervári Vera

Délután és este a tel-avivi egyetemen folytatódott a megemlékezés. A tel-avivi tudományos konferencia témája a német megszállás mellett a cionista ellenállási mozgalom háború alatti tevékenysége volt.

A konferenciát dr. Nagy Andor köszöntötte, Dáviv Gur, egykori ellenálló és Avner Salev, a jeruzsálemi Jad Vasem holokauszt intézet igazgatója nyitotta meg.

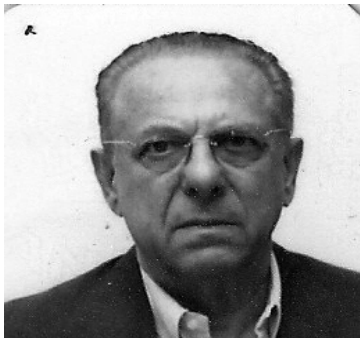
Az első szekcióülésen Avihu Ronen a magyar cionista földalatti mozgalom sajátosságairól szolt, amelyet egész Európa legnagyobb háborús embermentési akciójaként mutatott be.

Robert Rozett, a Jad Vasem könyvtárának igazgatója a munkaszolgálatosokról beszélt, akiknek nyolcvan százaléka nem tért vissza fegyvertelen büntető katonai szolgálatából.

Eli Necer személyes példáján mutatta be a hamis papírokkal való bujkálás történetét.

A konferencia második részében Rafi Vágó a holokauszt hetvenedik évfordulója kapcsán felszínre került magyarországi vitákat ismertette, és sajnálatát fejezte ki a kormány és a Mazsihisz közötti viszály és a holokauszt magyar emlékezetének átpolitizáltsága miatt. A szónok aggodalmát fejezte ki a Horthy rendszer egyes képviselőinek „tisztára mosdatása” miatt.

mti

dr. Kende György:

A multikulturalizmus halálos ágyán

A II. világháború befejezése után népcsoportok tömegesen hagyták el szülőföldjeiket és új hazát választottak. Hasonló folyamat történt a tizenkilencedik század végén a tömeges bevándorlás alkalmával Amerikába. Tekintettel arra, hogy az amerikai újhaza nem talált ki vadonatúj nomenklatúrát, hogy beilleszkedésüket megkönnyebbítse, a bevándorlók azonosultak az újhaza törvényeivel, szokásaival, amellettt évtizedekig, akár két, három, négy generáción át csökkenő intenzitással, de bizonyos mértékig megőrizték óhazájuk jellegzetességeit, példaként említem az olaszokat, íreket, görögöket, feketéket, kínaiakat, japánokat, zsidókat, stb., de mindig ameriaknak érezték magukat. A bevándorlók a második világháború után, főleg az iszlám országaiából, beilleszkedésük szempontjából sokkal komplikáltabb problémát alkottak és alkotnak a mai napig is, pedig már hetven év telt el, vagyis három generáció. A muszlim bevándorlók jó része nemcsak hogy nem azonosul a befogadó országgal, hanem azt saját vallási nézetei szerint akarja átalakítani, csalárdul és erőszakkal, szinte elfeledvén azokat a nyomorult körülményeket, melyek elől elmenekült. Nem túlzok, ha azt mondom, hogy a multikulturalizmus fogalmát manapság kizárólagosan azért alkalmazzák, hogy a népcsoportok beilleszkedésének sikertelenségét ideig óráig áthidalják, noha belátták, hogy a fogalom többet árt, mint használ.

A multikulturalizmus fogalmát Pierre Trudeau kanadai miniszterelnök ötlötte ki mintegy negyven évvel ezelőtt és azt törvénybe iktatta. A multikulturalizmus fogalmának ugyan semmi köze nem volt a bevándorlókhoz, hanem azért, alkotta, hogy Kanada angol és francianyelvű népeit megtartsa egy állam keretében és a köztük levő különbségeket áthidalja, mégis a megszövegezése az egyéb problémákat is magába foglalta, beleértve a kanadai indiánokat és legutoljára, a bevándorlókat. "Mindenki egyenlő a törvény előtt, függetlenül faji, nemzeti, etnikai eredetétől, bőrszínétől, vallásától... Megtarthatja

eredetét, büszke lehet őseire és hovatartozására és szabadon gyakorolhatja kulturális hagyományait". Trudeau maga felismerte a multikulturalizmusban rejlő hiányosságokat és veszélyt, mely a különböző bevándorlócsoportok beilleszkedését hátráltatja és mikor megkérdezték, hogy a multikulturalizmus beváltotta-e a hozzáfűzött reményeket, a válasz "Nem, nem ezt akartam" volt.

Nem kell eklatánsabb példa a multikulturalizmus kihasználására a különböző népcsoportok által, mint az, mikor Kanadában az ottawai iráni nagykövetség zsarolta az iráni bevándorlókat, hogy azok beszivárognak a kanadai kormányzatba és egy bizonyos "kulturális program" keretében propaganda tevékenységet és gyűlöletet terjesszenek. Az Amerikában alkalmazott szisztéma: vagy megszokik vagy megszökik. Noha az is messze van a tökélytől, jóval helyesebbnek és mindenképpen hasznosabbnak bizonyult.

Bármennyire is a multikulturalizmus fogalma elfogadott a demokratikus észak-amerikai államokban és Európában, egy olyan fogalomról van szó, amely alássa a muszlim népcsoportok beilleszkedését, ugyanakkor alapja a demokratikus rend és törvényesség megszegésének és erkölcstelen kihasználásának. A multikulturalizmus folytonos említése és a vélt és mesterséges sérelmek állandó hangoztatása, nem más mint a törvények semmibevétele és azok kihasználása önös, nem szükségszerűen erkölcsös célokra. Valójában földünkön a különböző népcsoportok kultúrája különböző, de semmiesetre sem egyenlő értékű erkölcsi alap, humanitás vagy emberi jogok szempontjából. Az európai kultúra mai formájában és a demokratikus államrendszer egy néhány évezredes fejlődés következménye és avval összehasonlítani más népek kultúráját (nem mindig pontos meghatározás), nem mindig előnyös magára a népcsoportra sem. Néhány szélsőséges példával kezdem, mert akkor a multikulturalizmusban rejlő illogika világosabb. A dél-amerikai őserdők egyes indiántörzsei meztele-

nül futkároznak. Ez a kultúrájuk, amit tisztelni illik. Vajon, ha ilyen indiánok bevándorolnak, tegyük fel Londonba, vajon megengedett lesz nekik kultúrájuknak megfelelően meztelenül forgolódnia a Piccadillin? Ha pedig nem, akkor nem nézzük le évezredes kultúrájukat? Nem is olyan régen igen elterjedt volt az emberevés és az emberáldozat. Ez nem a kultúra bizonyos formája? Az emberevés és az emberáldozat eltiltása nem sérti az emberevők multikulturális jogait?

Bizonyos muszlim csoportoknál vallási rítus a circumcizio nőnemű csecsemőkön való equivalense, a mutiláció, a clitoris levágása, mely szexuális érzéketlenséget okoz. Az említett népcsoportoknál ez kultúrájuk szerves része. Vajon a legvadabb multikulturalista megengedhetőnek tartja ezt Londonban vagy Párizsban, nem beszéljek angolokról, hanem csak a magáról a speciális népcsoportok tagjairól? Hol a multikulturalizmus? Széles ismert, hogy muszlimoknak törvényük szerint négy feleségük lehet, noha legtöbb muszlim egyneű, bizonyára anyagi problémák miatt, de a gazdagabbak ma is többnejűek. Tekintettel arra, hogy a született csecsemők felefele alapon oszlanak meg nemek szerint, milyen számítás alapján jutottak a négyes számhoz? Maga a többnejűség ellenkezik a természet adottságaival. Mit is mond a multikulturalizmus? Miért is nem lehet például Londonban egy muszlim bevándorlónak több neje, ugyanakkor egy gazdag sejk, aki Londonba látogat négy nejevel nem követ el kihágást? A minap a háború dúlta Szíriában egy gyereknek levágták a kézfejét, mert lopott. Ez a büntetés eredete a muszlim hit vallási törvényei, tehát e büntetés kultúrájuknak szerves része. Hogyan illeszkedik ez be a multikulturalizmusba? Egy házasságon kívüli szexuális kontaktust elkövető asszony, nem feltétlenül saját akaratából, büntetése megkövezés haláláig. Az Angliában élő valláspredikátorok jórésze azonos véleményen van, mivel ez vallásuk parancsa. A multikulturalizmus alapján elképzelhető Angliában, hogy bárki is

ezt helyeselve? Hasonló a helyzet a homoszexualitással is. Nem kell azt hinni, hogy muszlimok között nincsenek homoszexuálisok, ha nem lettek volna már a próféta idejében, nem lett volna szükség vallási törvényekre és büntetésre. A büntetés halál, melyet az iráni kultúra gyakorta végre is hajt. Mik is a nézeteik a multikulturalizmus idealistáinak és a köztük lévő nem kevesebb mint 5% homoszexuálisnak? Az öngyilkos önrobbantók százai, akik magukkal visznek a halálba, néha ártatlanok százait, Izraelben, Irakban, Afganisztánban, Amerikában, Bali szigeteken, Londonban, Párizsban, Madridban vagy bárhol, a multikulturalizmus melyik korcs fajtájához tartoznak? Noha a példák sokaságait tudnám felhozni, csak egy továbbit említek. A női egyenjogúságot: szabad mozgás, szabad véleménynyilvánítás, szabad partnerválasztás, szabad választási jog, egyenlő jogok tanulásra stb. Mindezek, melyek számos, főleg muszlim népcsoportok kultúrájából teljesen hiányoznak. Hogy egyeztethető ez össze a multikulturalizmus bűvös szavaival?

A multikulturalizmus két mellékterméke a rasszizmus és az iszlamofóbia, melyeket a bevándorló csoportok használnak vélt vagy feltételezett sérelmeik panaszaként, és akkor is mikor valójában erről szó sincs, sokszor azért, hogy jogtalan követeléseiket és sötét céljaikat előmozdítsák. Ha már fóbáról, vagyis gyűlöletről van szó, abban a muszlimok nagymesterek. A siiták és a szunitákat gyűlölik és gyilkolják egymást, kb. másfél évezrede és mindketten gyűlölik a drúzokat, az alawikat, az ahmediyya és bahai szektákat.

Abdur Rahman Muhammad, muszlim gondolkodó és író Kanadában él, egykoron az IIIT (International Institute for Islamic Thought = az iszlám gondolkodás nemzetközi szervezete) tagja volt, de nézetkülönbségek következtében kilépett és az iszlám szélsőségesek ellen előadássorozatokat tart és publikál. Abdur Rahman szerint az iszlamofóbia nem más muszlimok által fantáziált fogalom, a célból, hogy a kritikát

megakadályozzák és hamar rasszizmusról és megkülönböztetésről beszélünk, azt a muszlim kultúra minden formájában bőven megtalálható. A multikulturalizmus pedig a széplék demokraták által kitalált fogalom, amit a muszlimok, ahol lehet kihasználnak.

Két multikulturista szépléket, Christiane Amanpour jeles riporternőt és baroness Catherine Ashton-t, az Európai Unió külügyminiszterét elretentő példaként említem. Ezen két notabilitás iráni vallási-politikai emenciák előtt fátyollal fejükön jelentek meg. Azon magyarázat, hogy ezen cselekedetükkel kizárólagosan csak tiszteletüket fejezték ki a vallási személyiség irányában, teljében elfogadhatatlan és eltekint egy találkozás pszichológiai hátterétől. Helyesebb megállapítás, hogy inkább saját kultúrájuk (a multikulturalizmus része) megtagadását és hódolatukat fejezi ki. Ilyen megjelenés megalázó és különböző kulturális hátterű személyek találkozásának eredményeit előnytelenül befolyásolja.

A multikulturalizmus Trudeau által megszabott csodálatos szavai, alapvető, talán jóindulatú tévedések. Kétségtelenül az alaptétel igaz, minden ember egyenlőnek születik és egyenlőként hal meg, de az utóbbival kapcsolatban azt is meg kell jegyeznünk, hogy a halál értelmezése népcsoportok szerint különböző, nem is említve az életet. Ami a születéstől a halálig történik, a kulturális identitás alapjában nagyon különböző. Lehet, hogy tévedek, de nekem úgy néz ki, hogy a demokratikus életfelfogás a legmegfelelőbb életforma és kultúra is. Hogy azt állítsam, hogy a demokrácia tökély? Nem állítom, inkább Winston Churchill meghatározásával élek. „A demokrácia nem tökéletes, de eddig még jobbat nem találtak ki”. A bevándorló népcsoportok, melyek új hazájukban számtalan, számukra eddig ismeretlen szolgáltatásokat, mint ingyenes oktatást, szociális és orvosi szolgáltatásokat, személyi szabadságot, emberi jogokat kaptak, melyek óhazájukban nem is ismertek. Bármily feltételeztem magas kultúrához tartozónak képzelik magukat, alkalmazkodniuk kellene a befogadó országok törvényeihez, vagyis vagy megszoknak, vagy szabadon vissza szökhetnek óhazájukba.

A multikulturalizmus téves elképzelésen alapult, tehát korcsnak született. Kár megpróbálni különböző plasztikai operációkat, nem lesz belőle semmi egészségesebb, és az inkább megakadályozza a bevándorlók beilleszkedését, mintsem elősegíti azt, tehát a legjobb, ha hagyjuk csendben kimúlni, vagy faragatlanabban, szemétkosárba dobjuk. Beverly McLaughlin kanadai főbíró a multikulturalizmus hibái közt említi a „bevándorló csoportok közötti feszültséget”, „moralitáskülönbséget”, „brutalitást”, és félt, hogy Kanada elveszti saját identitását. Azt ajánlja, hogy „erősítsük meg a saját kanadai kultúránkat, koncentráljunk a saját értékeinkre és hitünkre... és használjuk a törvényt”. David Cameron jelenlegi angol, Angela Merkel jelenlegi német és Nicholas Sárközy volt francia miniszterelnök a multikulturalizmust balsikernek nyilvánították, mely motiválja a különböző csoportok szegregációját és megakadályozza a nemzeti azonosulást és együttérzést.

Konrád György: Kutató kézben hamu és csontdarabkák (4.)

A bűnbánat igénye hetven év után nem igazán reális, de a bűn, ha a küszöböd előtt van elásva, minduntalan felszínre vergődik, kiderül, hogy nem lehet átlépni, és nem lehet megfeledezni róla.

Ha a németek továbbra is aktívan részt vesznek az Európa-alkotásban, ha nem akarnak szántsándékkal bezárkózni, akkor látniuk kell az egykori zsidókat, akik korábban fogtak neki ennek a munkának, és szótták az összeszöhető.

Éppen ez volt a zsidók bűne a nemzeti szocialisták szemében.

A nemzetközi közösség, az ENSz és az Európai Unió mind a mai napig nem tudta eldönteni, hogy kinek a szuverenitását becsüli többre: a kormányokét vagy a polgárokét?

Mivel az államokon belüli etnikai és vallási kisebbségek tiszteletreméltósága mind a mai napig nem lett az emberi együttélés egyik alapeszméje, mivel az Európai Unió maga is a nemzetállamok társulása, és nem az európai embereké, ezért az európai humanizmusnak és szabadságnak ma még nincsen biztonságos garanciája.

Kezdetben volt az ige, a kirekesztés vágyának a megfogalmazása. És aztán jött a mesterség, az ölés művészete. Hogyan lehet minél kisebb ráfordítással minél több ellenséget elpusztítani? A pozitív kollektívizmus másik arca a negatív kollektívizmus: közösség gyűlöl közösséget.

A nemzeti szocializmus volt a nacionalizmus legfelsőbb foka. A holokausz volt a nemzeti szocializmus legfelsőbb foka.

Minél hisztérikusabb a kollektív dicsekvés, annál hisztérikusabb a kollektív gyűlölködés egy másik közösség ellen. Nem vacakolni, egy füsttel elintézni mindet, nem részletezni a vádat személyenként, hanem eltüntetni az egész bandát, úgy, ahogy van.

Emlékszem egy vágóhídi mérnök szavaira: Innen a marhából – fel nem dolgozott állapotban – csak a bőgése tud kimenni. Ne legyenek nyomok, ne legyen emberi maradvány, csak füst és hamu, egyszerűen semmi! Váljanak semmivé, nem is léteztek sohasem!

Mit akartak inkább eltüntetni? A zsidók ittlétének vagy a kiirtásuknak a nyomait?

A kutatások nyomán kezd fény derülni arra a szégyenletesen földi kérdésre, hogy az én kisvárosi zsidó iskolatársaim elpusztítása kinek mi mindenre volt jó és hasznos! Hány racionális

érdeket és célt szolgált, milyen jéghideg kalkulációk tárgya volt. Ha lefejtjük a genocídiumról, a népirtásról a politikai felszínre, a szövegeket a fajtisza nemzetről, akkor marad a szívet melengető lényeg: a rablás.

A zsidó javak eltulajdonítása gyilkossággal egybekötve háborús szűkösség idején. A megszállt és a csatlós Európában azért ment aránylag könnyen a zsidótlanítás, mert a megszállók, a helyi nemzeti hatóságok, valamint a környéken élő civilek egymásra találtak a rablott javakon való osztozkodásban, és ezzel a gyarapodással csillapították erkölcsi kétségeiket.

Lehetett érdekelteket találni, mindig akadt valaki, akinek jól jött, ha egy ház megürült. Akitől pedig a háború után elvették azt, ami zsidó tulajdon a háború utolsó évében kapott, az igazságtalan erőszak

áldozatának érezte magát, és ezt az érzést gyerekeire is sikerült átörökítenie, hogy a politikai antiszemitizmusnak legyenek meggyőző és harcossai.

A hivatalnok, aki a háború utolsó évében német nyomásra a zsidók kisajátításában és deportálásában

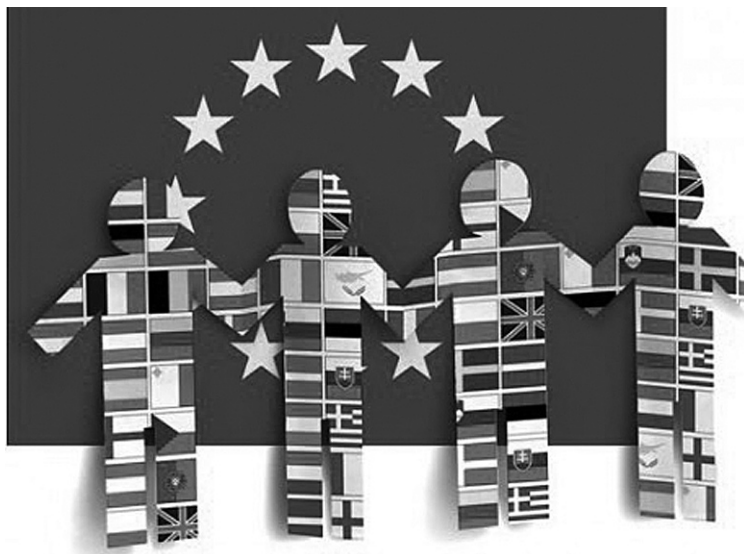
közreműködött, az a háború után, ha megmaradhatott az állásában (a kisnyilasokból ugyanis kiskommunisták lettek), ugyanilyen szorgalommal járt el a magyarországi németek kitelepítésében és javaik újraelosztásában.

Hogy emberektől valamilyen politikai magyarázattal el lehessen venni azt, amijük van, ahhoz érdekelt segéderők kellene. Ezeknek voltaképpen közömbös a másik ember, akit most hivatalosan, a felsőbbség jóváhagyásával ki lehet fosztani.

Magas rangú világi és egyházi személyek hozták meg a zsidótörvényeket, amelyek az akkor tizenötmillió Magyarországi nyolcszáz ezer zsidó lakosának az eltávolítását célozták. Volt egy lármás kisebbség, amelynek jól esett vagy jól esett volna zsidót öletni, vagy akár ölni, tagjai hangoztatták, hogy nemzetük üdvét szolgálják.

A bürokrácia részvétlen volt, mint a kő, és tudta ésszerűnek látni a pusztítás gépezetét. Mentalitása, amelyben önigazolásra lelt, el tudta fogadni a távolabbi, lehetőleg feltűnés nélküli tömeggyilkosságot. Ha a nemzet áll mindennek felett, akkor az, aki ne legyen benne, az egyáltalán ne is legyen. Akkor az is logikus, ha a szövetséges hatalom illetékes szervei a megmaradt fényképekről tanácstalan rémülettel ránk néző gyerekekkel, öreggel kemencét fűtenek.

Folytatása következik

Heisler: "A magyarországi zsidók többsége még az auschwitzi rámpán is bízott a magyar közigazgatásban."

A magyarországi zsidók többsége még az auschwitzi rámpán is bízott a magyar közigazgatásban – mondta Heisler András, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének (Mazsihisz) elnöke az ország német megszállásának 70. évfordulóján Közös a múltunk, közös a jelenünk címmel tartott megemlékezésen, múlt szerdán Budapesten.

A magyar holokauszt 70. évfordulója alkalmából meghirdetett Mazsihisz-rendezvénysorozat nyitó eseményén részt vett Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes.

A Dohány utcai zsinagóga előtti téren, amelyet teljesen megtöltöttek a résztvevők, Heisler András közölte: ezen a napon vonultak be a náci csapatok Magyarországra és elfoglalták hazánkat. A megszállással az út, amelyet az ország akkori vezetői számunkra kijelöltek, már korábban elkezdődött, egyebek mellett a numerus claususszal, a zsidó törvényekkel, Kamenyec-Poldolszkijjal és a roma holokauszttal – tette hozzá.

Ezek voltak a jelzőtáblái annak az útnak, amely az 1944. március 19-ei náci megszálláson keresztül a deportáláshoz, Auschwitzhoz, Birkenauhoz és a nyilas vérengzéshez vezetett – mondta a Mazsihisz elnöke.

Heisler András úgy fogalmazott: "húsz év szisztematikus jogfosztása kellett ahhoz, hogy a magyarországi zsidók némán, lehajtott fejjel és feltartott kezekkel vonuljanak végig az utcákon, megalázva és megadóan szálljanak fel a marhavagonokba".

A holokauszt tanulságának nevezte, hogy "sehol a világon a diaszpórai zsidóságnak, de bármely más kisebbségnek sem szabad a mindenkor hatalomban vakon, feltétel nélkül megbízni. Ha kell, fel kell emelni a szavunkat. (...) Ha kell, nemet kell tudnunk mondani a hatalomnak".

Zoltai Gusztáv, a Mazsihisz ügyvezető igazgatója arról beszélt, a német megszállás után megjelent a zsidó embereket sárga csillag viselésére kötelező rendelet, a férfiakat újra behívták munkaszolgálatra, a vidéki településeken pedig gettókat állítottak fel. Az ingóságokat lefoglalták, a pénzt, az ékszereket, a drágább holmikat elvették, így

megvalósult a fajelmélet régi, igazi célja: a kirablás – mondta.

Utalt arra: amikor "a náci hadigépezet bevonult Magyarországra, az esemény inkább volt nevezhető a bajtársi szövetség kiterjesztésének, semmint később szoborban megformálható leigázási eseménynek". Horthy Miklós kormányzó a helyén maradt, a két állam, a két hadsereg – német vezénylet alatt – zavartalanul kooperált, a deportálást pedig azonnal beindították.

Zoltai Gusztáv kiemelte: „a lelkes magyar hivatalos szervezők közül még sohasem szóltak német nyelven olyan elismeréssel, mint a Gestapo, az SS és a Wehrmacht 1944-ben”.

Arra figyelmeztetett: „ha meghamisítjuk a valóságot és az ellenkezőjére fordítjuk az igazságot, már nem tudjuk soha a jóra, az emberiségre tanítani a gyermekeinket, (...) ha a tényeket a fejük tetejére állítjuk – a gonoszság, az embertelenség ismét feltámadhat”.

Közölte, a holokauszt idején 600 ezer magyar állampolgárt gyilkoltak meg. Zoltai Gusztáv a történelem "mielőbbi igazságos, tisztességes feldolgozásának" fontosságát hangsúlyozva megemlékezett az embermentők tevékenységéről és reményének adott hangot, hogy az állam "teljes felelősséggel" lép fel a szélsőjobboldal ellen.

Karsai László történész arról beszélt, hogy a Horthy-rendszerben

22 antiszemita törvényt hoztak, Horthy Miklós pedig azt írta Teleki Pál miniszterelnöknek 1940 októberében: "én hirdetem talán először hangosan az antiszemitizmust, azonban nem nézhetek nyugodtan embertelenségeket, szadista, okatlan megaláztatásokat, mikor még szükségünk van rájuk."

Horthy azonban 1944. március 19. után "már nyugodtan nézhet-e az embertelenségeket, a szadista, okatlan megaláztatásokat,

országban sem, hogy a zsidók megfélemlítve, vagy bántalmazásoktól sújtva éljenek, csak azért, mert zsidók, az egyes államok kormányainak pedig kötelességük mindent megtenni annak érdekében, hogy a zsidó emberek Magyarországon vagy bárhol máshol a világon biztonságban élhessenek szülőföldjükön.

Kardos Péter főrabbi, holokauszt-túlélő arról beszélt: ő maga a túlélőknek „megnyugtatólag azt hazudja, nem igaz, hogy a kormány a német megszállás valamennyi áldozatának, így a gyilkosoknak és a meggyilkoltaknak is közös emlékművet állít. Nem igaz, hogy egy vezető történész idegenrendészeti eljárásnak nevezte az első deportálást". Ezt azért teszi – mondta – mert azt szeretné, hogy „ha már egész életük tragédiában telt, legalább az alkony legyen szép”.

Az esemény végén Bálint András színművész szavalta el Radnóti Miklós Majális című versét, amelynek utolsó négy sorát a tömeg vele együtt mondta el.

Radnóti Miklós:
Majális
(részlet)

...
*Lehetnének talán még emberek,
hisz megvan bennük is,
csak szendereg
az emberséghez méltó értelem.
Mondjátok hát, hogy
nem reménytelen.*

A megemlékezésen mások mellett részt vett Erdő Péter bíboros, Bölcseki Gusztáv református püspök, Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbi és a diplomáciai testület számos tagja. Az eseményen ott volt Vattamány Zsolt (Fidesz-KDNP), Erzsébetváros polgármestere, Gyurcsány Ferenc, a Demokratikus Koalíció elnöke, Fodor Gábor, a Liberálisok elnöke, magyarországi zsidó vezetők és rabbikar tagjai.

A résztvevők a zsinagóga előtt elhelyezték az emlékezés köveit és virágait. A tömegben egyebek között a következő feliratokat lehetett látni: „Elítéljük a fasizmust!"; „Az antiszemitizmus öl!"; „Szembenézni a múlt bűneivel!”.

(MTI, MAZSIHISZ)

Surányi J. András: Hungarikum kis káté

Ne tévessze meg a nyájas olvasót, hogy a káté a katekizmusnak a rövidítése. Én csak egy amolyan kis zsebrevágható útmutató füzetecskére gondoltam most, amit önfeledten lapozgathat, böngészhet a magyarzsidó, kabarmagyar, vagy akár egy szlovákmagyar, magyarszlovák, németmagyar... és így tovább, hogy erősítse egyrészt öntudatát a világ büszke népei tengerében, másrészt tisztába tehesse alkalmanként a meghatározó különbségeket is.

Mindennapi problémáink szűkülő spektruma és egyre féktelenebbül megnyilvánuló közvetlen környezetünk amúgy is vésszen eltereli a figyelmet önreflexiónkra. Se időnk, se elég tudásunk nincs történelmileg elhelyezni magunkat, időnk azzal foglalkozni, hogy honnan jöttünk, hová tartunk, és egyáltalán hol is vagyunk. Mielőtt végleg közönyössé válnánk környezetünkkel, kultúránkkal és történelmünkkel szemben, és a társadalom is – mint reménytelen eset – lemondana rólunk, szembesüljünk csak a tömegek elfogadott nézőpontjával. Azonosuljunk vele. Merjünk nagyok lenni, sikeresek, szépek, okosak, mindenki által csodált és irigyelt magyarok. Ebbeli törekvésünkben a hungarikumok fognak minket hatékonyan támogatni!

A hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény, igen velősen határozza meg, hogy mi is számít hungarikumnak: „A közösségi oltalom alatt álló hungarikum különleges, egyedi, jellegzetes, csak Magyarországra jellemző dolog, amelyről a magyarok ismertek a világban. Megkülönböztetésre, kiemelésre méltó érték, amely a magyarságra jellemző tulajdonságával, egyediségével, különlegességével, minőségével a magyarság csúcsteljesítménye, amelyet külföldön és belföldön egyaránt a magyarság eredményeként, kiemelt értéként tartanak számon, védett természeti érték, kiváló nemzeti termék, amit a Hungarikum Bizottság hungarikummá minősít, és ami a törvény erejénél fogva hungarikum”. No hát, hogyha már eleve alanyi jogon ezekkel a paraméterekkel azonosítanak engem is, akkor persze nincs miről beszélni. Ha történetesen még nem, akkor ez csak a nem megfelelő kommunikáción múlik, mert én egyébként, teljesen egyetértek a célkitűzéssel és azzal is, hogy erre egy külön Bizottságot állítottak fel 13 taggal, és őket választották ki arra is, hogy állítsák fel a Magyar Értéktárat. A tizenkilenc magyarországi megyében szintén felállnak a Megyei Értéktár Bizottságok, melyek a leghatékonyabban tudják támogatni a Központi Magyar Értéktár Hungarikum Bizottságának munkáját, hiszen így együtt már bizonyosan legalább 200-an vannak, nem számítva az általános technikai és iro-

dai kiszolgáló személyzetet. Nincs is szebb a közös munkánál, a kollektív alkotásnál és a dinamikus munkahelyteremtésnél. És akkor el is érkeztünk a legkiemelkedőbb magyar teljesítményhez, – melynek eszenciáját nem is tudom, hogy lehet az Értéktárban rögzíteni és megőrizni, – a kompromisszumok nélküli, értékközpontú, bürokráciamentes problémamegoldáshoz. Ezt így kérem lefagyasztani, és az elnök úrral, illetve még egy kuratóriumi, és egy felügyelő bizottsági taggal együtt betenni az Értéktárba, mint génminta. Ott lesz már a magyar puli, pumi, a vizsla, a komondor, kvasz és egy ridegen tartott szürkegulya, a 100 tagú cigányzenekar, és a komplett békemenet, tehát nem fognak unatkozni. Mint vitapartner, a „legnagyobb magyarra” is számíthatnak, mivel épp a minap jelentette be sugárzó arccal a vidékfejlesztési miniszter, egyben a Hungarikum Bizottság elnöke, hogy gróf Széchenyi István szellemi hagyatéka is, – mint Hungarikum, – az Értéktár vitrineibe kerül, s vele együtt szinte törvényszerűen a Nagycenk és Kiscenk közötti Széchenyi hársfásor. Ugyanígy járt el a magas Bizottság a Zsolnay porcelán és kerámiával, a Gundel-örökséggel, a hőveji csipkével, az Ajka kristállyal és a tárogatóval. A tárogató, hogy külhoni magyarjaim emlékeztetést felfrissítsem, a fúvós hangszerek Stradivarija, egy klarinetszerű, fából készült, tulajdonképpen szaxofon. A kurucok fúvógatták igen szomorú-szépen, ha éppen nem labancot üldöztek. A miniszter úr listájának következő pontja a „magyar akác” kicsit meglepett, mert úgy tudtam, hogy az erdész és az egész agrár-szakma utálja ezt a nem őshonos, maga körül semmi mást meg nem tűrő, igen agresszívan terjeszkedő, nem értékes fájú növényt. Nyilván tévedtem, mert a tiltás és a kiirtás hírére haladéktalanul összeállt a Magyar Akácmentő Koalíció és több ankét, bezárólag bankett gyors egymásutánja azt eredményezte, hogy a Nemzeti Akác, a magyar méh méz-mezeje egyelőre haladékot kapott. Sőt, ha jól értelmezem, a nemzeti nagypolitika szertárába emelte a kormány a magyarok akácát, minek csodájára jár a világ, és most a Hungarikum-címkével már támadhatatlan. Ugyan ki támadná viszont a Pick téliszalámit? Ezt csak azért mondom, mert a szalámi is a Nemzet Értéktárába került. A Hungarikumok közé tartoznak viszont a magyar feltalálók is, úgy általában nagyobb jelentőséggel bíró alkotók s műveik, magyar termék, a már említett őshonos állatok, továbbá a népművészet, a zene, a nyelv és a magyar irodalom.

Ha már káténak neveztem e kis cikket, akkor a teljesség és a tudományosság igénye nélkül vagyok kénytelen, itt még felsorolni néhány hivatalosan is megnevezett célcsoportot,

melyből folyamatosan kerülnek ki a „Hungarikum” védjeggyel büszkélkedhető nevek, tárgyak, élőlények és ideák. Tehát: magyar és magyar származású Nobel-díjasok, magyar feltalálók találmányai, magyar és magyar származású sportolók, olimpiai bajnokok és sportteljesítményeik, a sportban alkalmazott egyedi megoldások, magyar és magyar származású zeneszerzők, magyar nyelvű könyvek és más dokumentumok, zenei alkotások, kortárs dal, zene, színház- és filmművészeti alkotások, kézművesség, kézműiparban használt egyedi megoldások, iparművészeti tárgyak, épített környezet, múzeumok, színházak, templomok, védett épületek, hidak, népi hangszerek, népi munkaeszközök, építészeti megoldások, bútorok, gyógyhatású hungarikumok... Hogy az italok, az ugye természetes, és nem az akácvirág-teára gondolok, de az ősi magyar hitvilág, a magyar hagyományok és ünnepek is bizony hungarikumok, és e minőségi jelzőt esetenként alkalmazható egyéb társadalmi vagy közéleti jelenségekre is.

A magyar neológ zsidóságot, illetve annak vezetőinek szellemiségét nevezte pár napja „eltűnt Hungarikumnak” egy másik zsidó hitközösség vezetője, kinek szervezete egy már rég eltűnt Hungarikum, a „status quo ante” zsidó közösség nevét vette magára, hogy történelmi legitimitációt szerezhessen magának 150 évre visszamenőleg, természetesen a Hungarikum-védjeggyel. Ez a kis zsidó csepetaté irányította a figyelmemet a Hungarikumban rejlő vészterhes Judaikumra. Hiszen a Hungarikumok hosszú sorában a sokákok busójárása ugyanúgy benne van, mint a magyarországi németek hagyományos borkultúrája és Bartók román táncai, a magyar-szlovák Bobula János rendkívül gazdag építészeti tevékenysége Budapesten, a zsidóság azonban – ahogy manapság más összefüggésben aposztrofálni szokták – kiugró módon túlreprezentált e Erdemesek Társaságában.

Pár nevet kiragadnék, csak úgy találokra a többszázból, a Vészkorszak büntényeit elmaszatoló emlékművek árnyékában... Aschner Lipót, Újpest felvirágoztatója a Tungsram tulajdonos igazgatója – Dachau. Richter Gedeon, a magyar gyógyszeripar megalapítója, feltaláló – Dunába lőtték. Goldberger Leó, a magyar textilipar óriása – Mauthausen. Rejtő Jenő, író – MUSZ, fagyhalál. Szerb Antalt, szépíró – agyonverték. Molnár Ferenc, író – még sikeresen elmenekült, emigrált. Radnóti Miklós, költő – agyonlőtték. Farkas István, festő – Auschwitz. Komor Marcel, a magyar szecesszió egyik legjelentősebb építész – agyonlőtték. Petschauer Attila, többszörös Olimpiai és Európa-bajnok vívó – MUSZ, halálra-kínzás.

Ne feledjük, ez is Hungarikum.

SCHNAPP LEA

Jártamban-keltemben...

Szeretek járkálni, jönni-menni, emberekkel ismerkedni, figyelni őket, viselkedésüket, ellesni életük egy-egy banális pillanatát. Öröm számomra, ha a meglesett, vagy meghallgatott történetek szépek és pozitív élményeket jelentenek számomra, de azt is tudom, hogy minden nem lehet szép, az életnek bizony árnyoldalai is vannak...

A "idős ember" vagy kisgyerek szavak egyfajta gyöngédséget keltenek a lelkünkben. Nem csoda ez, hiszen ők vannak a legjobban kiszolgáltatva, ők szorulnak leginkább segítségre. Az öregeken és a gyerekeken megesik még a legkeményebb szív is. Így születnek aztán a szép történetek...

Amikor az oroszok megszállták Magyarországot – hiszen hadiállapotban voltak a németek oldalán álló Magyarországgal –, és ha egy orosz katona azt hallotta: malenkájá gyevuska – vagyis kislány –, bármilyen kemény legény is volt, elérzékenyült.

A gyerekek mindezek ellenére hamar megtanulják a kegyetlenséget. És akadnak rossz természetű idősek is – remélni szeretném, hogy kevesen, mert szeretnék hinni abban, hogy az emberek többsége jó.

* * *

Ahogy szinte minden nagyvárosunkban, úgy Haifán és Jeruzsálemben is elszaporodtak az utcai muzikusok, arról nem is beszélve, hogy a narkósok, tolvajok is. Valamikor kalandvagyó beatnikék jártak gitárral a hátukon a forgalmas utcákon. Ha elfogyott a pénzük, zenéltek, s dobozukba hullottak az agorák.

A mostani utcai zenészek legtöbbször más. Többnyire új – vagy régebbi – orosz olé. Egy vicc is járja, miszerint minden orosz új olé hoz valamilyen hangszert magával. Zongorát csak azért nem, mert az nem fér el a személyi poggyászukban. Pedig feltételezem, hogy jócskán akad közöttük zongorista is.

Évek óta már, hogy a haifai Hádáron több helyen fújják, vagy dobolják a vidám, vagy mélabús dalokat. Egyik alkalommal a Herzl utcán, a volt Ora mozi előtt egy 20 év körüli copfos lány hegedült. Külseje egyszerű volt, tiszta, arca festetlen. Gyöngéden siklott ujjai között a vonó. Lelassítottam a lépteimet, mert tovább akartam hallani a szép zenét. Ekkor egy idős asszony állt meg a lány előtt és kíméletlenül neki szegezte tapintatlan kérdését:

– Miért nem mész dolgozni?

A lány éppen befejezte az akkordot. Kezében a vonóval pillanatokig átszellemülten állt, majd visszazökkentette gondolatait abból a világból, amelybe muzikus lelke elkalandozott. Világoskék szemével az idős hölgy barátságatlan arcára pillantott és orosz akcentussal visszakérdezett:

– Van munkád a részemre?

– Nekem nincs... – válaszolta a hölgy, s hosszú mesébe kezdett arról az időről, amikor ő jött az országba. Bezzeg...

A lány is mesélt. Zenetanárnőnek készült, hegedű szakon. Szívesen elmenne takarítani – mondta, de amíg nincs más lehetősége, így próbál egy kis pénzhez jutni. Jól jönnek az agorák, a sekelek. Kinek árt vele? Kit zavar? Csakis a rosszindulatú embereket.

* * *

A kicsi gyermek talán azokkal a rossz adottságokkal születik, amelyek közé az uralkodni vágyás, a terrorizálás, a kötekedés, az irigység is tartozik. A jó példa, a gondos nevelés azonban jó irányba terelheti az ilyen gyermeket. Felnőtt korban az önnevelés is sokat segíthet. Ha ez elmarad, akkor öregségére magával hurcolja ezeket a bántó tulajdonságokat, amelyen nincs áldás, mert senkit nem boldogít. Akkor meg minek?

Egyik kedves barátomat idézem: „Nem kifizetődő rossznak lennünk”.

A másokat megszegyenyítőknél, és egyben a rosszindulatú, többnyire névtelen levelek szerzőinek azt üzenem, hogy oszlassák el bántani akaró kedvüket. Elsősorban maguknak használnak ezzel...

* * *

Lelkem fotólelencsége új képet örökít meg és így gyűlnek a képek a szívemben. Néha könnyekké változnak, néha betűvé, vagy mindkettővé.

Az egyik ilyen kép ismét egy haifai emléket idéz: Egyik évben a Balfour utca sarkán ért a Soára emlékeztető sziréna hangja. Két hosszú, néma perc telt így el. Fájdalmas gondolataim összevegyültek egy mellettem álló fiatalasszony halk zokogásával.

Amikor véget értek az emlékezés percei, mindketten egy irányba indultunk el. Letöröltem könnyes arcát. Eszembe jutottak Szabolcsi Lajos verssorai:

*„Testvérem – hadd kérdezzem meg tőled,
Honnan jössz? Mi fáj?”*

Az asszony 50 körüli lehetett, még nem is élhetett akkor, amikor azok éltek, akikért most a sziréna szólt. Egymás mellett álltunk a közlekedési lámpánál, a zöld jelzésre vártunk. Bocsánatot kérve megkérdeztem tőle, hogy miért sírt. Könnyesen mosolygott, láttam, jól esik neki, hogy beszélhet.

– Nátásá vagyok – mondja. Egy éve érkeztem az országba. Nehéz ivritül elmondani azt, amit szeretnék, pedig nagyon jól esne. Az édesanyám mesélte Kijevben, – onnan jöttünk –, hogy nagyapámat 1942-ben megkínózták és meggyilkolták a németek.

Mentünk egymás mellett csendben, a közös zsidó sorsra gondolva. Kijevben, Kiskunfélegyházán, vagy Makón egyforma volt nagyapáink sorsa. Mi, az unokák, hazataláltunk. Ki később, ki hamarabb...

Nátásának sem volt még akkor munkája, de a gyermekek már iskolába jártak, a férje is tanult. Nehéz, nagyon nehéz a kezdet, de ő

is tudta, hogyan mindannyian tudjuk: meg kell birkózni a nehézségekkel. Minden zsidó testvért, aki ide akar jönni, tárt karokkal kell fogadni. De a tárt karok nem elegendőek. Kell lakás, kell munka. Segítség kell és sok-sok megértés minden oldalról.

A haifai Benjámín kertben gyakran, minden szombaton találkoztam új olékkal. Ahogy ki tudták mondani az első ivrit szavakat, már azt is elmondták, hogy a kormány nem tett eleget értük. Érveltem, magyaráztam. Bezzeg nélkül...

* * *

Néha hallani okos gondolatokat, amelyeket azonban nehéz kivitelezni. A sok munkanélküli maga kellene felépítse otthonát: ilyen ötlet is felmerült. Mindenki munkát keres, de egyesek mintha nem nagyon akarnának dolgozni. Érvek és vádak váltakoznak. Üres, semmitmondó jelszavak születnek. Furcsa színjáték folyik. A Jóisten vigyáz majd ránk, hogy el ne vesszünk a pártok és a jelszavak rengetegében, hogy legyen idő dolgozni, gyerekeket nevelni, jó példát mutatni.

* * *

Mindenki kereskedni akar, minden talpalatnyi földön. A haifai Hádáron üzletelnek a járdán, vesznek, eladnak. Illetve eladnának. Tönkremennek. Mindenki könnyen szeretne élni. Hála Istennek, van kenyér és szabadság. Vörös zászló nélkül. Mert sok példa volt már arra, hogy sem zászló, sem jelszavak nem húzták ki a népet a bajból.

* * *

A Soáról szóló önéletrajzi könyvek mellett egyre gyakrabban elevenítik meg filmekben is a múltat. A riporterek bejárják a Vészkorszak színtereit, rekonstruálják a történeteket, s általában egy kommentátor szövege kíséri a képeket. Érdekes és érdemes volna dokumentumfilmet készíteni 60-65 évvel ezelőtt érkezett olék bevonásával. Sáár Álijá, Bet-Olim, háború, küzdelem. Dolgoztunk és lépésről lépésre építettük életünket. Nem hibáztattuk a kormányt, nem vártunk és nem kaptunk semmit. Illetve kaptunk: a legnagyobb csodát: a Hazát. De azt értékeltük is.

Most is így lesz. Aki nem tud gyökeret eresztetni, nem fogamzik meg az áldott földben, az elmegy. Ez ellen nincs mit tenni. Nincs még egy ország a világon, ahol többet tudnának tenni a hazatérő testvéreikért.

A kijevei, a magyar, vagy a lengyelországi zsidó sorsa hasonló. Ezért mindannyiunk egyetlen érdeke Erec Jiszráel fejlesztése és megőrzése. Akkor is, ha már nem „divat” a cionizmus, a hazaszeretet, a lojalitás.

Azt kívánom, hogy jártamban-keltemben minél több olyan történetet halljak, lássak, majd megírjam és megosszam azokat az olvasóimmal, amelyek szép és jó emberi sorsokról, lélekmelengető életképekről szólnak és nem árnyoldalokról...

TÁZRIA

Hetizakaszunk két tárgyat ölel fel. Az első téma a szülőasszony tisztátalansága szülés után. Más a tisztátalanság ideje, ha fiút szül és más, ha leányt. (Leány szülése után a tisztátalanság ideje hosszabb). Hogy félreértés ne essék, nem testi ("tisztátalanság"-ról, azaz nem higiéniairól van szó. A bibliai "tisza" (táhor) vagy "tisztátlan" (támé) nem testi fogalmak, hanem misztikusak. A rituális fürdő (mikve) sem tartozik a higiénia kötelékébe, hanem lelki, misztikus tisztasággal kapcsolatos. Ezért az előírt vízmennyiség, a víz eredete (eső vagy forrás) és a lemerülés szertartása. Egy megalakuló zsidó kehilának a templom és az iskola felállítás mellett a mikve felépítése volt elsőrendű gondja.

Hetizakaszunk másik része ragályos kiütések, a leprás tünetek "tisza" vagy "tisztátalan" megállapításával foglalkozik a kohanita feladataként. Nem gyógyításról, nem kezelésről, hanem a tünetek megállapításáról van szó.

A gyógyulást, valamint a szülőasszony "tisztátalanságának" befejezését áldozat bemutatása követte. A jobb módú bárányt áldozott, de a szegény asszony vagy leprás beteg két galambfió-

kával is eleget tehetett áldozási kötelességének.

A kohanita nem csupán a testi "tisztátalanságokat" (bőrbetegségeket) vizsgálta. A ruhában előforduló penészes részt is "támé"-nak minősítette, és különféle eljárásokkal kellett azok "tisztaságát" visszaállítani.

Téves felfogás a betegségek vagy a szülésekből kifolyó testi problémák gyógyítása, vagy fizikai "tisztítására" gondolni a kohaniták működése nyomán. A kohanita egyszemélyben volt pap, tanító és orvos. De természetszerűleg nem ismerhette a modern orvostudomány diagnózisát és terápiáját. Így hiba lenne a XX. században ismert orvosi ténykedést látni a kohaniták működésében. Mint fent említettem, "tisza" (táhor) és "tisztátlan" (támé) a Bibliában nem testi, nem higiéniai fogalmak.

A hetizakaszhoz csatolt próféta rész (Háftará) ábrázolja legjobban, hogy betegség eltávolítása nem fizikai, orvosi ténykedések,

hanem misztikus, csodaszerű működések eredménye volt. Az arameusok katonai parancsnoka leprában szenvedett. Többen azt tanácsolták neki, hogy keresse fel a zsidók híres prófétáját, Elisát (Isten emberét) és az majd meggyógyítja. A próféta előírta számára; hogy hétszer fürödjék meg a Jordánban és egészséges lesz.

Az arameus hadvezér előbb megsértődött, mondván, hogy Damaszkuszban van elég folyó, hogy megfürödjék benne. Végül mégis ráállt a próféta ajánlatra, hétszer bukott alá a Jordánban és bőre olyan lett, mint fiatal ifjú bőre, és "tisza lett". (Kir. II. 4/11) Nem modern értelemben vett terápiáról volt itt szó, hanem misztikus csodáról, amit a csodatevő próféta, Elisa tett.

Számos esetben hajlunk arra, hogy belemagyarazzuk a bibliai elbeszélésekbe a modern idők tudományát. Természetesen ez nem felel meg a valóságnak. Baciluszokról, vírusokról, fertőzésekről nem tudtak abban az időben. Leg-

feljebb misztikus megvilágítása az emberi testtel kapcsolatos jelenségeknek a higiénia, a terápia követelményeit is szolgálta.

Ugyanilyen értelemben kell viszonyulnunk az étkezési törvényekhez és "a disznóhús és egyéb állatok élvezetének tilalma" nem indokolható a testre való ártalmukkal. Sokkal inkább keresnünk kell az okokat a többi népektől való elkülönülési parancsban. A disznó szent állat volt sok más népnél (a görögöknél Dioniszosz szent állata). Ez elegendő ok, hogy nálunk "tisztátalan" legyen. "Legyetek szentek, mert szent vagyok én..., hogy különválasszatok a tisztátalant a tisztától, az ehető és a nem ehető állattól". (Lev. 11/47). Az étkezési törvények elválasztották Izrael népét a többi népektől.

A hetizakasz "tisztasági" törvényeit ugyancsak nem lehet azonosítani a modern orvostudomány és higiéniai előírások megfelelőjével, habár kétségtelenül hatással voltak az egészségre is. Például a középkorban dúló pestis és egyéb járványok sokkal kisebb mértékben sújtották a zsidó lakosságot.

**Részlet Menáchem Meron:
Az élő Biblia című könyvéből**

Simon Dubnov: A zsidóság története (20.) (A részleteket válogatta Keller Tibor)

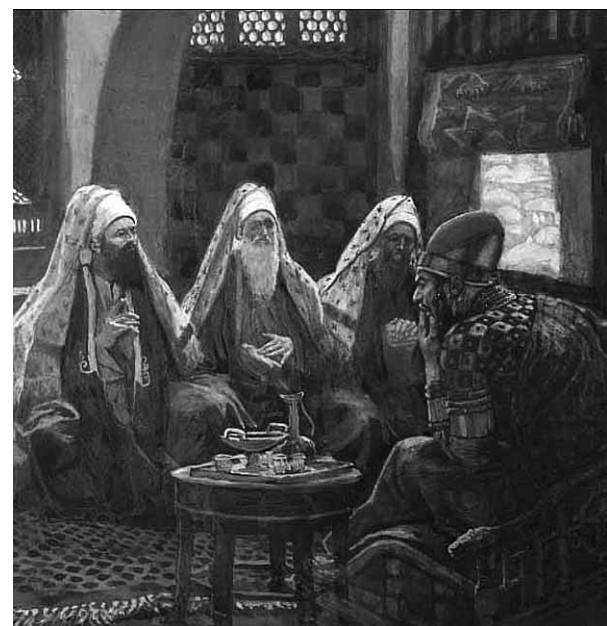
A Római katonák erőszakos benyomulásuk közben megölték a szentély több papját. Pompéjus kihirdette, hogy Júdea országa ezentúl a római köztársaság felügyelete alatt áll, a Hasmoneus testvérek közül pedig a békésebb, passzív természetű Hyrkánosnak, meghagyta a főpapi és etnárcha címet, a királyi méltóság nélkül, míg a hevesebb Aristobulost családjával együtt fogolyként vitette Rómába. Így bukott el nyolcvan éves fennállás után a független Hasmoneus királyság, hogy átadja helyét Róma mindjobban terjeszkedő és mind kíméletlenebb uralmának i.e. 63-ban.

Hyrkánost, új méltóságában csak mint a római hatalom engedelmes eszközét túrték meg, és ezért egy kisegítő kormánybiztos került alája, a félszidó, edomita származású ANTIPÁTER személyében. Amíg Pompéjus volt Ázsia kormányzója, Antipáter hűségesen szolgálta a római államférfit, de amikor egy másik római hadvezér, a kormányzó triumvirátus legkimagaslóbb tagja, Julius Caesar került a központ elére, a zsidó kormányzó tőle telhetően támogatta a római államfőt hadjárataiban. Caesar, szolgálatai megjutalmazásául, Júdea ápotropusává, azaz felügyelőjévé nevezte ki Antipáttert, akinek ily módon a kormányzat s maga Hyrkános ellenőrzése is kezébe került.

Antipáter Észak Júdea vagyis, Galilea kormányzatát, Heródes nevű fiának, ennek az energikus, erkölcsi aggályokat nem ismerő ifjúnak engedte át, akit szorosabb kapcsolatok fűztek a görögökhöz és rómaiakhoz, mint a zsidókhöz. Galileában még akadtak olyan kisebb hazafias egyesületek, melyek az idegen uralom lerázására törekedtek. Heródes elfogatta vezetőjüket, Hizkiját, és törvényes ítélet nélkül kivégeztette. A Szinhedrión emiatt kérdőre vonta az ifjú kormányzót, aki tudatában volt hogy nem fenyegeti komoly veszély. Csak egy Semájá nevű fárizéus szinhedrión tag szólalt fel a meghátrálás ellen, megjósolván, hogy egy nap majd Heródes a teljes szinhedriont halálra fogja ítélni. Valóban Heródes minden törekvését a hatalomra való mohó vágy irányította. Az volt a terve, hogy római segítséggel Júdea királya lesz. Ennek a törekvésnek még útjában állott egy veszedelmes rivális, és pedig Antigonos a Hasmoneus herceg, a fogságba hurcolt s időközben meghalt II Aristobulos fia, aki szintén Júdea királyi méltóságáról álmódott, de azt nem római segítséggel, hanem a Róma ellenes uralom lerázásával akarta elérni. Sikert is neki zsidó forradalmárok és perzsa zsoldosok segítségével elérnie Jeruzsálemből Heródest és híveit, s négy

évre magához ragadnia a királyi hatalmat. Heródes csakhamar nagy római hadsereggel tért vissza s újból elfoglalta a fővárost. A rómaiak kivégezték Antigonost és HERÓDEST kiáltották ki Júdea királyává i.e. 37 ben. Hatalomra jutása után Heródes megkezdte a Hasmoneus párt kíméletlen üldözését, és a Szinhedriont mint az alkotmányos élet utolsó biztosítékát, rövid úton feloszlatta. Ebben az időben Rómában is politikai zavarok kezdődtek, míg végül is Caesart ellenfelei 44-ben megölték és a Római köztársaság császársággá alakult.

Az első római imperátor, az immár három világrészre kiterjedő római világbirodalom első császára :OKTÁVIÁNUS AUGUSTUS volt, aki i.e. 28-tól – i.e. 14-ig uralkodot. Heródes minden úton szolgálni akarta a császárt abban a reményben, hogy az imperátor a maga hatalmával megtartsa őt Júdea trónján, mert Heródes még saját családjában sem volt népszerű.

Emlékkönyv Kőröshegy zsidóságáról

A Somogy megyei Kőröshegynek nemcsak a messziről látszó hatalmas völgyhídját érdemes megnézni, szerényebben megmutatózó nevezetességei ugyanolyan figyelmet érdemelnek.

Ilyen például az építmény lábainál fekvő kicsi sírkert, melyben a falu egykori zsidó lakói nyugszanak. Az elhagyatott temető bozótból kilátszó néhány kővére nyolc évvel ezelőtt a szántódi Kovács Sándor vadászat közben véletlenül bukkant. A felfedezést tett követte, hiszen nemcsak megszervezte felújítását, bekerítését, hanem a munkából legtöbbet ő maga vállalva, gyakran az este is a területen talált. Ő és alkalmankénti segítői tevékenysége következtében helyére kerültek a feldől, eltört, vagy föld alá süllyedt sírjelek, újra olvashatóvá váltak a feliratok. A sírhelyek kis kertjei kövekkel kerítettek, az utak kavicsal borítva húzódnak közöttük, így várva a megemlékező látogatókat mind a mai napig, 2006. szeptembere óta. A Bét Olám gondozása, a látogatók fogadása állandó készenlélet igényel, melyet Kovács Sándor micvóként fáradhatatlanul teljesít.

A temető létén és látogatási lehetőségén kívül a település más módon is szeretné megőrizni egykori zsidó polgárainak emlékét.

Ennek most különös aktualitását adja a Holokauszt tragédiájának 70. évfordulója, melynek apropóján ebben az évben kerül publikálásra az a kötet, melyet Bóra Eszter és édesapja Bóra Pál pedagógus írnak. Ezt annál inkább kötelességüknek érzik, mert a tanár úr több tisztsége mellett 20 éve lelkes és elkötelezett helytörténet-kutató, Izraelben is eltöltött hosszabb időt. Lánya Eszter, pedig több esetben ért el helyezést a Természet Világa folyóirat, az ORZSE és a MAZSIHISZ által meghirdetett ifjúsági pályázatokon. Nemcsak a zsidósághoz állnak közel, de az emlékek rögzítése is fontos céljuk, ezért készülő kötetükben az egykori kőröshegyi zsidók történetét vetik papírra, de nemcsak a fellelhető írott források alapján, hanem a falu emlékezetének segítségével hívásával. A temetőnek külön fejezetet szánunk, természetesen fotós illusztrációval. Ugyanúgy külön fejezetet kap dr. Molnár Elek orvos is.

További részleteket nem árulhatok el, legyen ez meglepetés az Olvasóknak amikor kézbe veszik a kötetet!

A fent említett könyv megírásán felül Bóra tanár úr ápolva a múlt emlékeit, lépéseket tett annak érdekében, hogy 2014-ben dr. Molnár Elek kőröshegyi zsidó orvos posztumusz díszpolgárságot kapjon, valamint az egykori rendelő falára két másik orvoskollégájával együtt emléktáblát helyezzen el a polgármesteri hivatal.

Alábbiakban a doktor rövid életútját mutatom be Bóra Eszter és Bóra Pál munkájának róla és családjáról szóló fejezetéből.

Dr. Molnár Elek 1894 és 1944 között ötven évig szolgálta betegeit, mint a falu első körorvosa. Siófokon született 1867-ben. Orvosi tanulmányait Budapesten végezte és 1892-ben avatták orvossá, majd rá két évvel Kőröshegyen kezdte el a hivatását. Már több mint húsz éve volt itt orvos, amikor az első világháború idején Balatonföldváron a „Majláth villában” és a kőröshegyi római katolikus iskolában vöröskeresztes lábadozó kórházat rendeztek be, melynek vezetője lett. A doktor úr tisztí orvosi végzettsége révén ezt a posztot is betöltötte. A kórházban egyszerre általában 75-80 sebesültet gyógyítottak.

Az 1920-as években ment nyugdíjba, de ez nem jelentette hivatása folytatásának felhagyásával, hanem ezután magánorvosként dolgozott tovább. Kőröshegyi rendelőjükön kívül nyaranként Balatonföldváron is praktizáltak, mint üdülőrvosok. A Molnár családnak nagyon jól felszerelt rendelője volt az egykori Fő-, a mai Petőfi utcában.

Lánya dr. Molnár Júlia 1924 és 1944 között dolgozott Kőröshegyen. Másik lánya Margit röntgen-asszisztensként vett részt a munkában. Akkoriban kevés ember rendelkezett megbiztosítással, de ők ettől függetlenül senkit nem utasítottak el.

Doktor apa és orvos lánya összesen 70 évet töltött gyógyítással. Mindketten nagy tudású, jól felkészült szakemberek voltak, akiket a faluban becsültek és szerettek.

Az 1920 évektől több orvos is működött a faluban, de OTI szerződése csak Molnár doktornak volt. Továbbá ő gyógyította a biztosítot-

akon kívül az uradalom cselédségét is, mivel Széchenyi Zsigmond megteremtette számukra az ingyenes ellátást, ami nagy kiváltság volt abban az időben. Dr. Molnár Elek ezen kívül a Posta Betegbiztosító Intézetnek is dolgozott. Közmegbecsültségéről el kell mondani, hogy évtizedeken keresztül a falu választott elöljárói közé tartozott, és mint akkori önkormányzati tag aktívan részt vett a közéletében. Továbbá országos elismerést is kapott munkásságáért a Vöröskeresztől.

Mindez és közismert humánuma sem mentette meg sem őt, sem a családját attól, hogy 1944 áprilisában zsidó származásuk miatt elbocsássák őket a közszolgálatból. Ezután Tabra deportálták, onnan pedig az auschwitzi haláltáborba vitték, ahonnan többé nem tértek vissza.

Bóra Pál tanár úr és családja elsősorban dr. Molnár Elek emlékének megőrzésére beadványt fogalmazott a helyi polgármesteri hivatalnak, ebből idézek, néhány sort: „Javasoljuk, hogy posztumusz kőröshegyi díszpolgárságot kapjon dr. Molnár Elek. Mint az őt követő két nagy tudású kiváló orvos is - csak posztumusz - de megkapták ezt a kitüntetést. Javasoljuk, továbbá, hogy mindhárom orvosnak - Dr. Molnár Eleknek, Dr. Szabó Jenőnek és Dr. Csek Sándornak emléktáblát avassunk a falunapon az egészségháznál.”

Reménnyel várjuk és kívánjuk, hogy Bóra Pál tanár úr erőfeszítése eredménnyel járjon, és Molnár doktor emlékét kőbe vésve valamint posztumusz díszpolgári méltóságot adományozva megtisztelje Kőröshegy lakossága!

Végezetül a fentiek alapján a Kedves Olvasóhoz kérelemmel fordulok. Mégpedig azzal, ha ismernek egykori leszármazottakat netán a falu zsidóságával kapcsolatos információval rendelkeznek, osszák meg velünk, hogy a kőröshegyi zsidóságról szóló kötet minél teljesebb lehessen!

Ábrahám Vera
Könyvtáros, temetőkutató
Szegedi Zsidó Hitközség
dr. Birnfeld Sámuel Könyvtára

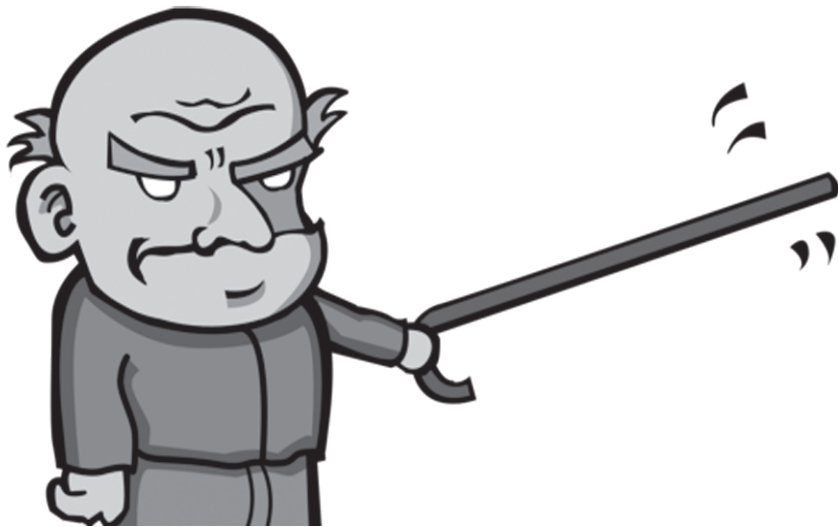
Az ember megcélozza a száját. A villa végén egy fényes, piros-pozsgásra sült falat kellegeti magát, már érzed a kíséző mennyei illatot is, a nyálkahártyák ötös sebességre váltanak, és akkor hopp, egy rossz mozdulat, egy ki nem számított pillanat és az étel a szád helyett a földre esik. Ami, mint biológiai ismeretünkből tudjuk, hemzseg a bacilusoktól, milliárdok várják ott lent, hogy valami az ölükbe hulljon. Okos, normális ember, hacsak nem akar öngyilkos lenni, azt a táplálékdarabot, amely a földre landolt, legyen az akár a legdrágább, legízletesebb falat is, többé nem veszi fel, a szájába semmi kincsért be nem teszi. Hanem kidobja, ha fájó, vérző szívvel is, de nincs választása, hacsak nem akarja saját testének kapuit megnyitni a kártevők tömeges bevándorlása előtt.

Így volt eddig. Most azt írja az újság, hogyha öt másodperc alatt felkapjuk a földre hullott ételt, nyugodtan megehetjük, a bacilusoknak ennyi idő kell, hogy észrevegyék a zsákmányt, azon belül még nem támadnak.

Most nem szeretnék kitérni arra,

PEER GIDEON: LEHET KICSIT LASSABBAN?

hogy a magam részéről többet vártam volna a bacilusoktól, eddigi tanulmányaim során vérengző fenevadaknak képzeltem őket, most meg kiderül, ők sem jobbak a Deákné vásznánál, vagyis lusta disznók, csak lebzselnek a földön, mire megmozdulni szíveskednek, leáldozik a nap.

Ezt a bizonyos öt másodperces részidőt nem én találtam ki, hanem a hazai tudományos élet legjobbjai, az első körben lévő tudósok. Ezt jelentették be.

Mostantól tehát nem kell félünk, eltáthatjuk a szánkat, lehetünk figyelmetlenek, vagy éppen figyelmesen szemlélhetjük egy sudár hölgy mindenképpen figyelemre méltó lábait. Nagy kár nem érhet bennünket, ha kihullik a

szánkból a falat, semmi baj, pillanatok alatt fölnyalaboljuk a földről és a nélkül, hogy egészségünket veszélyeztetnénk, nyugodtan megehetjük. Mondják a tudósok.

Nem akarok köztözködni, valóban nagy horderejű tudományos felfedezésről van szó, de valami kimaradt a számításból. Nem gondol-

tak az idősebb emberekre. Mert hol található az a javakorabeli, aki csak úgy hipp-hopp, öt másodperc alatt felkapja a földről a betevő falatját? Viszont ők is szeretnék élvezni a kutatás eredményét. Nem könnyű probléma, de segítségként – mivel korosztálybeli vagyok – a kutatók figyelmébe ajánlanám saját megfigyelésemet.

Kiesett a számból egy falat. Lehullott a földre. Fel akartam

kapni, tudva, hogy öt másodperc áll rendelkezésemre. Először is, megkerestem a szemüvegemet. Igaz, hogy az okuláré az orromon volt, de két percig tartott, amíg erre rájöttem. Aztán lehajoltam. Mire a földre elért a kezem, további két perc telt el. A keresgélés viszonylag gyorsan ment, egy perc alatt kitapogattam a falatot. Aztán újra felálltam, másfél perc. A többi, mint a karikacsapás: fél perc, amíg rátaláltam a számra, és főleg magamra.

Ezért a következő kérésem lenne. A 70 éven felülieknek tegyék lehetővé, hogy 5 másodperc helyett hét percig tarthasson a művelet. Addig fékezze meg a bacilusokat. Tereljék el a figyelmüket. A hét perc sem sok, de úgy gondolom, ha a feltételek optimálisak, és nincsenek zavaró körülmények, annyi elég lesz. Legalábbis bízom benne...

Peer Gideon

Izraeli apróságok

című könyve

Dán Ofry bevezetőjével és

Schöner Alfréd rabbi professzor

utószavával megrendelhető a

054-6678131-es telefonszámon.

(Külföldről: +972/546678131)

Egy valóban kihagyhatatlan 50%-os akciónak köszönhetően bespájzoltam pár darabot az amerikai irodalom gyöngyszemeiből. Így került a kezembe Sara Paretsky zseniális műve a Kártalanítás, mely a V.I. Warshawski sorozat első darabja. Érdekes, hogy a filmváltozat (V, mint Viktória címmel és Kathleen Turner főszereplésével) hamarabb eljutott

Drory könyvtár heti ajánlata Sara Paretsky: KÁRTALANÍTÁS

hozzá, mint a könyv. Optimista vagyok a végtelenségig, tehát remélem, hogy a teljes sorozat meg fog jelenni magyarul és nem kell harminc évet várnunk a folytatásra.

"Peter mindig azt mondta, az emberek arca alapján el lehet dönteni, kiben bízatsz meg és kiben nem – mondta pár perc múlva. – De a tiéd eléggé össze van verve, így nem tudom eldönteni."

V.I. Warshawski (Vic) magánnyomozónő Chicagóban. Csinos, jól bánik a fegyverrel és szereti a skót whiskyt. Pénzszűkében kénytelen elvállalni egy nem túl biztató ügyet: meg kell találnia új kliense - a gazdag bankár - fiának barátnőjét. A rossz előérzet jogosnak bizonyul, az első nyom a fiú hullájához vezet. Kiderül, hogy megbízója mégsem a híres bankár és a lány, akit keres nem létezik - legalábbis nem az általa ismert néven - és még egy gengszter banda is igyekszik nyomást gyakorolni rá. Nyomozása egy egyetemi feminista-

körbe, az Ajax Biztosítóhoz és a hozzá kapcsolódó szakszervezetekhez, majd egy vidéki kávézóba vezet. Meg kell találnia lányt, hogy végre kiderüljön ki a gyilkos és miért kellett Vicnek is majdnem meghalnia.

Warshawski egy vérbeli profi, akit még én is nyugodt szívvel felbérelnék. A gasztrokrimi fakánalas - "két puding között megoldok egy gyilkosságot" - detektívjei után végre kapunk egy nőt, aki azért nyomoz, mert ez a munkája. Engem meggyőzött, várom a folytatást. Hard-boiled rajongóknak kötelező darab.

Nagy Tímea

A könyv megvásárolható vagy kölcsönözhető a Drory Könyvtárban. A könyvtár elérhetősége a világhálón www.dkabala.com honlap, a Facebookon: Drory Izraeli Magyar Könyvtár. A könyvtár címe: Givatayim, Enzo Sireni 20. III/10. Telefon: 054/391-1831.

Krasznai Éva: Önmagában a horkolás nem a legnagyobb baj

A jobb és bal orrüregt egymástól elválasztó orrsövény egy porcból és csontból álló, nyálkahártyával fedett lemez. A fejlődés során a porcos és a csontos rész nem egyenlő ütemben nő, így gyakorlatilag nincs ember, akinél ne beszélhetnénk valamilyen fokú orrsövényferdülésről – olvastam a weborvos.hu internetes portálon.

A növekedési eltérés mellett orrsövényferdülést okozhat még az orrot ért trauma, ütés is. A két rész kialakulásánál kialakult ferdelekedés lehet egészen enyhe, vagy nagyobb mértékű, akár teljesen el is zárhatja a jobb, vagy a bal orrüregt. Következtében az arcüreg szellőzése és az orrlégzés nehezítetté válhat, ez pedig egy sor kellemetlen tünet, szövődmény megjelenését vonhatja maga után.

Az elhúzódó orrdugulás, orrváladékozás mellett az orrsövényferdülésre gyakran a viszatérő arcüreggyulladás hívja fel a figyelmet, de gondolni kell rá a gyakori középfülgyulladások, vagy horkolás kivizsgálása során is. A

gátolt orrlégzés helyett alkalmazott szájlégzés légúti fertőzésekre, garat- és gégehurutra is hajlamosíthat. Orrsövényferdülés jele lehet az orrhangú beszéd is, de az eltérés sokszor sza-

bad szemmel is látható: lehet az egész orr tengelye ferde, vagy a sövény alsó éle valamelyik orrnyílásban aszimmetrikusan megjelenik.

Az orrsövény alaki eltéréseit fül-orr-gégészeti vizsgálat részeként, orrtükrözéssel lehet diagnosztizálni. Az orrtükri kép hasznos kiegészítője az olyan képalkotó eljárások, mint az orr- és orrmelléküreg-röntgen, az orrüreg hátsó részeinek áttekintésére is alkalmas endoszkópos, esetleg CT-vizsgálat.

Az orrsövényferdülés műtéti úton kezelhető. Az orrsövény műtetét felnőtt korban szokás elvégezni, akkor, amikor a csontos és a porcos orrsövény már teljesen kifejlődött, további alak- és méretváltozás már nem várható. A műtet korábban az elferdült orrsövény eltávolításából, manapság endoszkóp és speciális műszerek birtokában a deformálódott porcos vagy csontos szakasz megfelelő helyzetbe igazításából áll. Az eredményes műtet után az orrlégzés helyreáll, az orrsövényferdülés okozta tünetek pedig szerencsére megszűnnek.

Testzsír-össejtekből fül és orr növesztés

A BBC a Nanomedicine című szaklapban megjelent tanulmány nyomán adta hírül az MTI, hogy porcból kialakítandó fület és orrot szeretnének az orvosok arc-rekonstrukció során alkalmazni.

A londoni Great Ormond Street kórház szakembereinek porcszövetet már sikerült előállítaniuk, a biztonsági tesztek azonban még hátravannak. Az új technológia olyan betegségek kezelését tenné lehetővé, mint a mikrotia, mely a fül fejlődésének rendellenessége, az ebben szenvedőknek hiányzik a külső hallószerve, vagy egészen kicsire nő csak meg.

Jelenleg a kórt úgy kezelik, hogy a gyermek bordájából emelnek ki porcot, melyet aztán a sebészek a beültetés előtt fül alakúra formáznak. Ez az eljárás több műtéttel is jár, a bordaporc helye nem regenerálódik, és a hegek is maradandóak.

A londoni kutatók most olyan alternatívát dolgoztak ki, amelyben a gyermek testéből vett kicsiny zsírminta össejtjeiből növesztenének porcszövetet. Fül formájú "vázat" helyeznének az össejtes oldatba, így az össejtek felvennék a kívánt alakot és szerkezetet.

Az oldat összetevői azt segítenék elő, hogy az össejtekből porcszövet fejlődjön ki. Ezt aztán a gyermek bőre alá lehet ültetni, hogy így egészséges fülformája legyen.

A porcszövetet már sikerült zsírból vett össejtekből a vázon kialakítani, ám a biztonsági teszteket még el kell végezni, mielőtt az eljárást betegek esetében is alkalmazhatnák.

Patrizia Ferretti fejlődésbiológus, a kutatócsoport tagja elmondta: igen izgalmas, hogy olyan sejtekkel dolgoznak, melyek nem rákkeltők, és a páciens saját testéből származnak, így nem kell tartani attól, hogy beültetés után az immunrendszer felveszi ellenük a harcot.

Egyetlen sebészeti beavatkozás kell csak hozzá, ezzel látványosan csökken a kis beteget érintő megterhelés, az implantátum pedig remélhetőleg együtt növekszik a gyermekkel - tette hozzá. Ezzel az eljárással orrszövet is kialakítható, erre felnőtteknél lehet szükség rákos daganatot eltávolító műtet után. Az orvosok szerint csontszövet is létrehozható ugyanebből az anyagból.

Krasznai Éva

AZ ELSŐ TELJES MŰSZÍV 75 NAPIG MŰKÖDÖTT

Meghalt az a beteg, akinek a világon először ültetett be decemberben teljes műszívet egy francia kutatócsoport - közölte hétfő este a párizsi George Pompidou Kórház.

"Hetvenöt nappal azután, hogy egy végső stádiumban lévő, szívelégtelenségben szenvedő 76 éves betegnek beültettük az első teljes műszívet, amelyet a francia Carmat orvosi biológiai cég állított elő, a páciens 2014. március 2-án elhunyt" - olvasható a közleményben.

"Az okokat csak több orvosi és technikai adat mélyreható vizsgálatát követően lehet majd megállapítani" - tette hozzá a kórház.

A szívelégtelenségben szenvedő és végső stádiumban lévő betegbe december 18-án egy 12 órás műtet során ültették be a Carmat orvosi biológiai cég által előállított műszívet a párizsi George Pompidou Kórházban Alain Carpentier professzor vezetésével. A professzor több mint húsz évig dolgozott a 900 gramm súlyú teljes műszív kifejlesztésén, amely az emberi szívet helyettesítheti.

A francia egészségügyi hatóságok szeptember végén adtak engedélyt az első kísérleti célú teljes műszív-beültetésre, abban a reményben, hogy ezzel hosszú távon megoldható lesz az átültetésre alkalmas szívek hiánya.

A közleményben a George Pompidou Kórház jelezte, hogy az érintett orvosok "szeretnék hangsúlyozni az első tanulságok jelentőségét, amelyeket ebből az első klinikai kísérletből le tudtak vonni, a beteg kiválasztására, posztoperációs kezelésére és a felmerült nehézségek megelőzésére és kezelésére". A kórház kiemelte "a beteg különleges személyiségét", aki "teljes tudatában a (kísérlet) tétjének, bizalmával, bátorságával és elszántságával emlékezetesen hozzájárult az orvosok erőfeszítéséhez, akik egy folyamatos fejlődésben lévő betegség ellen küzdenek".

Ellentétben más műszívekkel, amelyek mechanikus pumpák, a francia kutatócsoport által kifejlesztett teljes műszív pontosan úgy működik, mint egy normál emberi szív, két szívféllel, amelyek úgy mozgatják a vért egy beépített elektronikával, ahogy azt a szívizom tenné.

Krasznai Éva

RÓNA ÉVA

AZ ÍROTT SZÓ EREJE

Két rendkívül érdekes, gyönyörű technikai kivitelezésű, színes fotókkal ellátott könyv érkezett számomra Erdélyből postázták, pontosabban Marosvásárhelyről. Mindkét könyv szerzője, Székely Ferenc, az Erdőszentgyörgyi FIGYELŐ c. kulturális és közéleti lap szerkesztője. A sokoldalú tehetséggel megáldott író, újságíró neve nem ismeretlen a Új Kelet olvasói előtt. Nemrég jelent meg lapunkban a közérdeklődést kiváltó interjúja. Ezúttal Székely Ferenc két utóbbi sikerkönyvét mutatjuk be: a 2011-ben megjelent *TEPLOMRA SZÁLLT BÁNATMADÁR* című, valamint a 2013-ban megjelent *SÁPADT FÉNYBEN GYERTYA ÉG* című irodalmi alkotásokat. Az utóbbi könyv alcíme: *Naplójegyzetek Sütő András utolsó éveiről*.

Először a *Naplójegyzetek* lapjait forgatom. Felfigyelek a bukaresti rendszerváltás napjaiban, 1990 március végén történő tragikus eseményre, amikor a részeg román nacionalista banda kegyetlen ütlegetések közepette kiverte Sütő András, a Herder- és Kossuth-díjjal kitüntetett író, az erdélyi és egyetemes irodalom neves képviselőjének egyik szemét.

Székely Ferencet nem csupán írói elhivatottsága készítette Sütő András utolsó éveinek felelevenítésére, hozzájárul rokonai kapcsolata is. Senki sem tudott volna nálánál valószínűbb tükörképet alkotni az irodalom e nagy mesteréről, az igazságérzettől fűtött, kiváló jellemvonásokkal rendelkező, becsületes ember példaképéről.

„Amikor a sajtó világgá kürtölte, hogy a félholtra vert Sütő András magyar katonai repülőgéppel Bukarestből Budapestre szállították - írja Székely Ferenc -, Marosvásárhelyre utaztam, elmentem az elhagyatott családi házhoz, lássam, mi van ott? Szerencsére csend volt. Sütő Gerő, András öccse volt ott, aki leginkább az állandóan berregő telefonnal volt elfoglalva, a hívásokra válaszolt, felvilágosításokat adott ismerősöknek, ismeretleneknek, rokonoknak, hogy mi van Andrással? A verés egész nap főhírként szerepelt a tévében, a rádióban. Persze volt úgy is, hogy én vettem fel a telefont, nekem kellett válaszolnom a hívásra, aggódó-féltő személyeket nyugtatva meg a dolgok lehetséges pozitív alakulásáról. Emlékszem, már jó délután volt, amikor egy remegő férfihang szólt bele a kagylóba, nem kérte a nevemet, csak arra figyel-

meztetett, hogy nagyon vigyázzunk, mert Ernyé községet elhagyta egy buszkonvoj, közeledik Marosvásárhelyhez, s ilyenkor nem lehet kiszámítani a felbérelt, lerészegített, fejszékkel, botokkal felfegyverzett egyének cselekedeteit... A helyzet annál súlyosabbnak tűnt, mivel a Maros mentéről bevezényelt személyszállítóknak a Sütő-ház közelében kellett elhaladniuk, ha a főterre akartak menni. Ha jól emlékszem, Gernyeszegről és Ernyéről jöttek ezek a telefonhívások, s jólesett, hogy ismeretlenek is figyelnek embertársaik életére, egyenesen Sütő Adrást akarják értesíteni a várható veszélyről. Sokan még nem tudták, hogy Ő akkor már a budapesti kórházban volt. Annyi időnk maradt, hogy gyorsan bezárjuk az ajtót, a kaput, s Gerővel kimenjünk a házzal szemben lévő Szent György utcai parkba, ahol már egymás nyomában robogtak be a túlközlő autóbuszok, tömve hangoskodó fejszékkel, italosüvegekkel felszerelt férfiakkal az utastérben... Mikor jól beesteledett, s a főtér felőli hangos kiabálások a pogrom további folytatását ígérték, Gerő javasolta, hogy a közben bőrdöndben összegyűjtött kéziratokat, s a fontosabb menthető szellemi értékeket vigyük át hozzá, a Kárpátok sétányán lévő lakásába. Természetesen a javaslatát elfogadtam, s a késő esti órákban együtt, gyalogosan közelítettük meg a lakását - ugyan ki gondolta volna, mit cipelünk ama bőrdöndben -, ahol aztán ezek az értékek biztonságban voltak, amíg szerzőjük haza került.

E naplóval az embert, az alkotót, a halandót, az éveken keresztül halálával tusalkodó, de a harc győzelmében konokul bizakodó magyar író szeretném közelebb hozni az olvasókhöz, embertársaihoz.

Sütő András nem tudta legyőzni a halált, de a halál sem győzte le Őt. Testi lelki megtöretettségében is hitt az életben, hitt a megmaradásban. Mindössze két héttel halála előtt adta fel a harcot, amikor látta, érezte, nincs visszaút. 2006. szeptember utolsó napjával, s szinte utolsó órájával, elérkezett a végső idő...

Amikor Sütő Adrást temették, feketében öltöztek a fák a Mezőségeen eget támasztó dombok karéjában vitte a hírt a harangszó: nagy író kísérnek utolsó útjára Marosvásárhelyen.

A legnagyobbak közül valót.

Székely Ferenc *„Templomra szállt bánatmadár”* című könyve formá-

tumra, terjedelemre jóval vaskosabb az előbbinél. Kezdőoldalának címe: *Tájolás térben és időben*. *„Pusztakamarás Erdély középső részén fekszik a Maros, az Aranyos és a Kis-Szamos folyók közé zárt Mezőség szívében - írja bevezetőjében a szerző...*

Pusztakamaráshoz kapcsolódik két híres író neve: itt született Sütő András (1927-2006), és itt nyugszik a történelmi regényei és reálpolitikai tevékenysége által ismertté vált Kemény Zsigmond (1814-1875), aki ugyan Alvincen született (Alsó-Fehér vármegye), de ehhez a faluhoz kötötte életének utolsó három esztendeje...

Sütő András szavait idézve kiderül a cikkből, hogy Pusztakamarás vidékének domborzata hasonlós a Holt-tengerhez. *„Valamikor tenger volt itt - írta Sütő András - azután elment valamerre, mi itt maradtunk, hasonlóképpen a vízi világból a természet sanyarú változásaiban az élelmes kételtű békák is. Azóta, hogy Hermann Ottó erre járt, elmentek még a kócsagok, a piros lábú cankók és a bölömbikák...*

Székely Ferenc alaposan dokumentált, sokoldalú népességstatisztikai adatokat felsorakoztató könyve amolyan *„Kis enciklopédiának”* is beillő irodalmi alkotás.

Forgatom a lapokat, s egyre érdekesebb olvasmány tárul elém, A 142-ik oldalon rábukkanok Sütő Andrásnak évekkal ezelőtt írt, napjainkban is aktuális témakörét taglaló művére. Címe: *„Bertalan-éj a lelkünkön”* Így szól:

„Holokauszt-emlékezés napjait éljük. Hatvan esztendeje, hogy az antifasiszta szövetséges erők Németország területén is felszabadították a haláltáborok maradék rabjait. Hatmillió mártír szenvedését idézi föl a kontinentális kegyelet. Hat évtized tetemes idő, elomló véres napokat „old békévé” az emlékezés, meghagyván mégis a felejtés tilalmát. Auschwitz után - mindennek ellenére - lehet és kell verset írni, de minden idők vérfagyasztó Mementója marad a hitleri holokauszt.

Életének alkonyulatához jutott el immár, akinek személyes emléke van a múlt század negyvenes éveinek vézskorszakáról.

Jómagam 1954 nyarán jutottam el Varsóba, ahonnan Auschwitzba is elzarándokoltam. Akkoron Fekete rózsák címmel közöltem útiélményeimet, a döbbenet óráinak soha el nem halványuló látványát, negyed-

millió ember halálának színhelyét. Többek között ezt jegyeztem fel:

„Az úgynevezett mintaláger udvarán, ahol a deportáltak számbavételét tartották a kicipelt halottakkal együtt, hatalmas, feketére mázolt akasztófalátható. Kampói után ítélve tizenöt „férőhelyes. A földnek itt alvadt vér színe van... Az épen maradt krematórium csinos villaház benyomását kelti. Az előtérben gonddal kiképzett virágoskertecske, karcsú oszlopokkal, görögös vázákkal. Az ablakokon kovácsoltvas rács, finom hajlításban. Az ember azt gondolhatná: a Bach család muzsikál odabent. Belépünk. Első helyiség: a vetkőzőterem. Természetesen fürdés végett. Innen az ajtó közvetlenül a gázkamrába nyílik. Négyzet alakú, ablaktalan, szürke terem, egyetlen kis nyílással fönt a mennyezeten. A Cyklon-B j elzésű gázdobozok tartalmát azon szórták befelé a barakk táborba? Milliányi élet szállt el itt a füsttel. Mi maradt vádlón a haláltáborban? Tizenhatmillió pár cipő, egy vagon szemüveg, női haj tonnás mennyiségben, Szőke, barna fekete és bronzvörös hajfonatok, simák, selymesek, csigások, galambőszek, bánatszürkék... Egy kislánynak tán tőből levágott kék szalagos varkocsa. Szülőfalumból iskolatársamé is lehetett... 1941 tavaszán Kamaráson három zsidó családot hurcoltak el a román csendőrök. Összecsdült az utca népe. „Hová viszik Manó urat és gyermekeit? Jajna, Buba, Gittala, Éva mit vétett? Miért viszik el Edelsteinékat, Erzmann és családját? „Hát szervusz, Éva!” Nagyosan kezet fogtunk, majd félszegen megcsókoltuk egymást. A megpakolt szekérből egy porcelán-csésze kiesett, darabokra törött. Később összeszedegtem a színes cserepeket, egyiken madár volt. A gyermekkorom.

A sokszínű hajtengert vitrin mögött őrzik Auschwitzban. Ahogy nézzük, arcunk visszatükröződik az üvegen. A krematórium környékén nagy fekete rózsák nyílnak minden tavaszon.”

A kötet sokoldalú témakörét Sütő András megannyi más, szívhez szóló írása, úgyszintén Székely Ferenc és számos hírneves író, költő, tudományos szaktekintély magas szintű irodalmi műve gazdagítja.

Székely Ferenc értékes munkáját elismeréssel fogadja jelenlegi olvasótábor, s minden bizonnyal köszönettel nyugtázza majd a hálás utókor is.

Arje Singer : SZOBOR

Szóval az emlékművet mégiscsak felállítják az ötödik kerületben Budapesten. A kormány határozata értelmében elhalasztották a szobor felállítását március 19 -ről május végére.

Talán túl akar lenni a magyar kormány a választásokon? Talán elvárják a zsidó választók szavazatát? Talán az elhangzott viták után ezt meg se fogja kapni.

Miről van itt egyáltalán szó? A MAZSIHISZ, a Magyar Zsidóság Tanácsa hatalmas többséggel, 76

igennel - 2 nemmel és 3 tartózkodóval szavazott az emlékmű felállítására ellen. A MAZSIHISZ felfogása értelmében az ilyen szobor áthárítja a felelőséget a németekre és megszünteti a magyar nemzeti felelőséget a zsidók deportálása ügyében.

Lehetnének a dologhoz mindenféle hozzászólások.

Mondhatjuk, és ez a történelmi igazság, hogy ha nem lett volna német megszállás, nem deportálták volna testvéreinket. Lehetséges, hogy ezrek áldozatai lettek volna a jogtalan munkatábornak. De hát ez nem tett volna ki fél millió ártatlan magyar zsidó lakost, többnyire asszonyokat és gyer-

mekeket. Röviden szólva a német megszállás magyar segítséggel semmisítette meg népünk nagy részét.

Az is igaz, hogy magyar áldozatai is voltak a náci megszállásnak. Pár nappal március 19-e után, letartóztatta a Gestapo a baloldali munkáspártok vezetőit. Sokat kivégeztek, másokat börtönbe vetettek. A továbbiakban deportálták nem csak a zsidókat, de cigányokat is. A német megszállás frontot csinált Magyarországból. Miután a magyar hadsereg már elvérzett Oroszországban, a megmaradt katonákat legyilkolták Budapest ostrománál. A lakosok száma, - akik meghaltak bomba-

támadásokban, vagy utcai harcokban - biztosan meghaladja a milliót. Voltak zsidók és keresztények, akik éhen haltak az elfoglalt Budapesten. Már nem is beszélve a sebesültekről, akik egész életükben szenvedtek ettől a „baráti” megszállástól.

Szóval összeadva ezeket a számokat, igen, jogában van a magyar államnak felállítani egy közös emlékművet a megszállók kegyetlenségéről, és az áldozatok emlékére. Vannak Budapesten emlékművek népünk mártírhalálával kapcsolatban.

Miért ne legyen egy olyan szobor, ami ábrázolja az éhes sást, ami lecsap Gáb-

riel arkangyalra? Talán ez az emlékmű vádolja a sást törvénytelen tettei miatt?

Aki pedig még mindig nincs megelégedve ezzel a határozattal, H.I. létezik egy Ország, amelyik hajlandó befogadni a zsidókat minden kérdés nélkül. Ezt a lehetőséget a Magyar Zsidók Tanácsa fel sem teszi.

Pedig Izraelben a helye van minden zsidónak, akár magyar, akár más országból származik. Itt nem lesznek fölösleges viták emlékművekkel kapcsolatban.

És az Új Kelet véghezviszi a kötelességét. Továbbra is ellátja magyarul olvasnivalóval az újbevendorlókat.

Gyermekeiknek a száműzetés történelem lesz. Ha meg el látogatnak Budapestre, ott látni fognak egy szobrot, amely jelképezi a történeteket.

SÁNDOR JUDIT:

A nyájban

Egy ragyogó márciusi reggelen történt, Árád városából a Holt-tengerhez az Ein Gedi Spa-ba lefelé menet, hogy a minibuszban meláztam a ragyogó reggel pompázatos üdeségén, időnként föl-néztem a Júdeai sivatag megejtő szépségű, naponta látott, de soha meg nem unható, aranyos fényben fürdő dombjaira, s egyszer csak mit látok?

Mozog a domb! Ahogy jobban szemügyre vettem az ügyet, mi derült ki? Birkák mászkálnak ottan föl s alá, s hogy teljesen biztos legyek a dologban, fölfedeztem, hogy feketék és fehérek is mászkálnak, s őket végképp meg lehetett különböztetni a homokszínű tereptől. Vidáman gomolyogtak a domboldalon, fehérek, feketék, tarkák ... a beduin pásztorgyerek álmodozó felügyelete alatt, s ahogy az autónk kanyarodott, majdnem eltűntek a szem elől, arra gondoltam, hogy vajon milyen lehet birkának lenni ragyogó márciusi reggelen, amikor egyszerre arra

eszméltem, hogy jobbról, balról is birkák baktatnak mellettem. Valószínűleg elaludtam, gondoltam, s most ide álmodom magam egy birkakirándulásra, vagy birkapásztor lettem? De miért, hogy alig látok ki a sok bégetve ügető birka háta mögül? És itt a pásztorfiú, épp a térdéig érek. Gondoltam megkérdezem tőle hova megyünk, szóra nyitottam a szám, de szavak helyett hangos bégetésre fakadtam. - Birkává változtam! - hasított belém az iszonyat. Meg kéne csípni magam, ahogy a könyvekben szokták, ha fel akarnak ébredni az álomnak hitt rémségből, de hogy csípjem meg magam? Nincs kezem! - Ekkor egy ádáz tekintetű, hatalmas kos közelített felém, jobb lesz kitérni, gondoltam, de hogy térjek ki, szorosán körülvesz a nyáj. Az események gyorsan perregtek, a másik oldalról feltűnt egy szelíd „arcú” óriási birka, és alaposan oldalba öklelte a támadni készült, mire az „illető” odébb állt. - Hello Judit! - vigyorgott rám megmentőm. - Hogy a csudába kerül szid ide? Mi a csudát csinál szid itt? - Beee - akartam felelni, de érdekes módon azt mondtam örvendezve, hogy „szia Jenő, de jó, hogy jössz”, mire Jenő közölte, hogy ő

Joszi a próféta, de mondtam neki, hogy az most tök mindegy, mert benne vagyunk a bajban, illetve a nyájban ... - Figyelj - halkította le a hangját, mert közben mellénk ért a pásztor. - Mit suttoatsz, nem tud magyarul - bégettem megmentőm közben a juhászfő felé -, mire Jenő oldalba öklelt, hogy csöndben legyek, mire mondtam neki, hogy ez fáj, mire megint öklelni akart, és inkább csöndben maradtam.

Figyelj - folytatta - ha éjfélleg nem szökünk meg, bizonytalan időre birkák maradunk - Ó - só-

hajtottam - úgy mint „A gólyakalifa” című mesében a kalifa és a nagyvezír? - Pont úgy, de ne szólj folyton közbe, mert öklelek - mérgeződött megint. Így aztán nem szóltam közbe, inkább békésen legelésztem, amíg Jenő (vagy Joszi ... nem mindegy ha éppen birkák vagyunk?) előadta a szökési tervet, amit olyan tökéletesen sikerült végrehajtanunk, hogy most már biztos voltam benne, hogy valaha titkos ügynök volt, mint James Bond.

A birka-kaland nem vált káromra, azóta tudom, hogy ragyogó márciusi reggelen embernek és birkának lenni egyaránt kedves időtöltés, főleg tavaszi özőnlő fényjátékban, főleg ha jön Jenő és megment, sőt az se baj ha időnként öklel.

Halmos Sándor: Esztétikum a nevelés szolgálatában

Vallásos hit és szépségekért való rajongás egyaránt hódolat az Alkotó előtt. Az emberi szellem magasabbrendű megnyilatkozásaihoz az esztétikai élmény is szervesen hozzátartozik s ennek megfelelően a vallásos lélek különösen hajlamos a szépségekben való elmerülésre. Az igazság és jóság mellett a szépség a vallási szentség egyenrangú tagjai az alapértékek rendszerének s az embereken keresztül minden szellemi értékek egymással több-kevesebb vonatkozásban állanak.

Az igazság és jóság inkább tárgyi értékek, velük szemben a szépség és vallási szentség alanyi érdekek: az előbbiek valóra váltása elsősorban társadalmi funkció, a kollektívum feladata, viszont az utóbbiak érvényesülésének területe az individuális lélek, megvalósításuk egyéni szellemi felsőbbrendűséget, lelki emelkedettséget kíván s egymással, rokonélményszerűséggel jár. Más szemzőből nézve az individuális vallási érték mindig valamilyen emberi magatartás, míg a vallás szolgálatába állított szép-érték emberi műalkotás eredménye. Esztétikum és religiozum így kerülnek egymással hol közelebbi, hol távolabbi kapcsolatba, kétségtelen azonban, hogy a szép élmények és vallásos élmények elsősorban az érzelmi érzelmek indítékai folytán jutnak közel egymáshoz a lelki élet bonyolult, mégis egységes megnyilatkozásaiban.

E fogalmi meghatározások után a pedagógiának vallás és széptanokkal való kapcsolatait vizsgálva, arra az eredményre jutunk, hogy a fentebb megjelölt alapértékek az emberi kultúrában, a tudomány, erkölcs, művészet és vallás alakjában objektívizálódnak, ennek megfelelően tehát a kultúrértékek átszarmaztatása céljából a logikai és etikai nevelésen kívül esztétikai és vallási nevelésre is szükség van. Előbbiek elsősorban értelemre, akaratra, utóbbiak főképpen az érzelmekre hatnak. Az esztétikai és vallási érdeklődés már Herbartnál is egymással szoros kapcsolatba kerül, viszont Spranger karakteológiai felosztásában az esztétikai és vallási érdeklődésű s világnézeti embertípusokat különválasztva tárgyalja.

A nevelés elsőrendű célja, értékélmények kiváltása és itt elsősorban vallás-erkölcsi és esztétikai élmények jöhetnek szóba. Némely művészetbölcse az esztétikát, a tudományág autonómiájának feladásával alárendeli az etikának, bizonyosságul annak, hogy a szépnek morális rendeltetése is van, a művészet hú tolmácsa az ember Istenbe és az erkölcsi világrendbe vetett hitének, az igazi műalkotás, mint felsőbbrendű emberi szellem kifejezése, egyúttal a közérkölcst is szolgálja. Nekünk, hivatásos nevelőknek, az esztétikumot pedagógiai célzattal kell az etikum és religiozum szolgálatába állítanunk, az ifjúságnak a művészetek iránt való természetes érdeklődését a vallás-erkölcsi nevelés érdekében fel kell használnunk,

de nem szabad szem elől tévesztenünk a nevelő hatású műértékek rangsora nem azonos az abszolút érvényű esztétikai értékek hierarchiájával, tekintettel kell lenni a tanuló lelki világára, kezdetleges műízlésére, az árnyalati eltérések iránt való fogékonyságuk hiányára, az ifjúság számára alkotó művészeknek a szépség kedvéért erőteljesebb eszközöket, élénkebb színezéseket kell alkalmaznia s mellőzni kell az olyan műalkotásokat, amelyeknek esztétikai megértése bonyolult, fárasztó agyműködést és erős figyelem koncentrációt igényel. Az egyházművészeti alkotások és műtárgyak által kiváltott szépélmények megfelelő gondolatársítás révén gazdag vallási élménysorozat felújítását idézik elő az ifjúság lelkében, - a szemléleti kép hamar elmosódik, de az élmény valóban tartósan megerősödik.

A hívó zsidó mintegy lelkét leheli bele a szertartási tárgyakra és eszközökbe, a szépnek a vallási parancsteljesítés szolgálatába állítása nem idegen egyházak utánzása nálunk, hanem „hiddur micva” fogalmának kibontakoztatása és megvalósítása. Az esztétikai élménynek vallásos nevelő hatását a zsidóság már rég felismerte, ennek bizonyítására elégséges megemlítenünk, hogy a közép- és újkoron át a legtöbbször illusztrált könyv a pészachi hagada volt, mivel a széder est középpontjában a hagyomány felfogása szerint is a gyermek áll.

A felvilágosodás koráig a zsidó művészi hajlamnak és alkotásvágyának érvényesülési köre a zsinagógák építése és díszítésén kívül ugyancsak a miniatűr-művészet és könyvillusztráció volt. Napjainkban azonban már nincs akadály annak, hogy a zsidó lelkiségből áthatott művészet sokrétű alkotásainak bármelyikét a hitoktatás s vallásos nevelés keretébe állítva, esztétikai élmények előidézésével az ifjúság vallásos érzelmeit fejlesszük, hitét megerősítsük.

Ezen a téren valósággal halmozzuk a hibákat, a szülők és nevelők - a rabbikat és hitoktatókat

is ideértve - még a rendelkezésre álló eszközöket sem használják fel az esztétikai hatás fokozására, azért csak arra szorítkozhatom, hogy a mulasztásokat felsorakoztassam.:

Az ifjúsági istentiszteleteken a hitszónoki teendőket nem a főrabbi látja el, s ha alkalomadtán mégis a szószékre lép, ornátusát kényelemszeretetből nem veszi fel, hasonló okból ifjúsági beszédeire nem készül, habár erre a módszertani nehézségek elhárítása végett feltétlenül szükség van: az előimádkozó ugyancsak kényelmi okokból nem a főkántor, hanem a tanulók számára érthetetlen, ósdi héber kifejezéssel a metsző-előimádkozó végzi. Orgonakiséret, énekkar közreműködése elmarad, a kivilágítással takarékoskodnak, a tanulókat nem a zsinagógába, hanem más imahelyiségekbe viszik. Mindezek hatására szegényes istentisztelet van, holott az ifjúságot a pompás külsőségek vonzzák.

A vallási szertartásoknak az ifjúság passzív szemlélője marad, jól lehet, éppen aktív részvétele volna a legalkalmasabb eszköz a vallás-erkölcsi élmények felkeltésére, megrögzítésére.

A vallási könyvek primitív kiállításúak, színes mellékletek hiányában. Néhány szürkenyomású képük esztétikai hatást nem tud előidézni, egyéb közoktatási eszközeink is szegényes, igénytelen külsőben jelennek meg.

Az ifjúsági imakönyv és biblia fordítók munkájuk pedagógiai rendeltetéséről megfelelően, a rosszul értelmezett filológiai hűség és a szöveg integritása kedvéért lemondanak a műveszi nyelv követelményeiről.

A szülők új imakönyv, biblia, tallith és tefilin helyett költségkímélésből ócska könyveket és elnyűtt imaszereket adnak a gyermekeik kezébe, a család otthonában fellelhető egyéb szertartási tárgyak és kegyszerek sem nyújtanak esztétikus látványt.

A vázolt mulasztások felismerése már önmagában hordja az orvoslás lehetőségét és szükségességét. Az ifjúság vallásos összefüvetéit a legnagyobb fényel, ünnepi külsőségek között kell rendezni, a tanulókat a szertartásokba be kell vonni, a zsidó történelem kimagasló eseményeit és bensőséges szertartásaink főbb mozzanatait képsorozattal kellene illusztrálni, iskoláink falait hasonló ábrázolással élénkíteni és díszíteni. Zsinagógák, temető, felekezeti emlékhelyek látogatása, ifjúsági előadások, közös széderesték, zsinagóga s sátordíszítéssel az élményeket fokozni. Lányoknál függönyök, terítők, tóra takarók készítése, tefilin zacskók készítésével maradandó értékű eredményt lehetne elérni. A tankönyvek, imakönyvek, bibliafordítások külső kiállításának és belső tartalmának esztétikai szempontból való átvizsgálása nemcsak egyszeri feladat legyen. Hitoktatási kultúrfilmek, hanglemezek is segíthetnek e munkánkat.

Gavriel Zeevi: Mesék a tudomány történetéből II.

Első mese:

A modern tudomány, környezetünk törvényeinek megismerése és felhasználása Galileivel és Newtonnal kezdődött, az 1600-as és 1700-as években. Ekkor még nagyon kevés ember ismerte és értette a fizika törvényeit, és a tudomány csak igen lassan haladt előre. Lassan múltak az évek, az évszázadok, gyarapodott a tudás. Körülbelül a francia forradalommal, 1800 körül kezdődött az ismeretek gyorsulása: a tudósok a hőtán felé fordultak, száz év alatt felfedezték szinte az összes törvényét, és alkalmazták is. 1780 körül megindult a gőzgép, száz évre rá az első automobil. Ez az évszázad volt az elektromosság felfedezésének nagy korszaka is: Galvani után jött Volta, Ampère, Ohm, Faraday – valamennyiük nevével fizikai mértékegységeket nevezett el a hálás utókor. Az alkalmazások ezúttal villámgyorsan következtek: 1863-ban megindult világon az első metró Londonban (a második a budapesti kis föld-

alatti, 1896-tól). Párizst nem hiába nevezik a fény városának, a világon elsőként, 1878-tól kezdve cserélték ki az utcákat világító gázlámpákat elektromosra. Most már mindenki érezte az életében a tudomány hatását, csodálta és becsülte a tudósokat, - azok meg nagyon meg voltak elégedve magukkal. Alfred Nobel, a dinamitból meggazdagodott svéd kémikus, mérnök és feltaláló tekintélyes vagyonából 1895-ben díjat alapított a tudományokban kiváló eredményeket elért tudósok számára. Az első díjakat 1901-ben osztották ki, a fizika első díjazottja Wilhelm Conrad Röntgen német fizikus volt. Találmányát azonnal használták és áldották az emberek. A hőtán nagy tudósa, az angol William Thomson, aki eredményeiért Victoria királynőtől lovagi rangot kapott, majd a Lord Kelvin nevet kezdte használni, elégedetten dőlt hátra karoszkékében, és dörzsölte kezét: „Nincs már semmi új a fizikában, ami fölfedezésre vár. Egyetlen feladatunk maradt: egyre pontosabb és pontosabb méréseket végezni.” Mondta ezt 1895-ben...

Utána egész hátralévő életében szégyellte magát

ezért az elhamarkodott mondatért.

Második mese:

1896-ban egy francia tudós, Henri Becquerel észrevette, hogy a fényérzékeny lemeze a fiókban akkor is megfeketedik, ha jól be van csomagolva, és nem éri fény. Következetes ember lévén kezdte kipakolni a fiókjából a kacatokat, de mindig egy új, friss, jól védett fényérzékeny üveget tett be a fiókba. Egészen addig, míg észrevette, hogy ha kiveszi a fiókból az egyik kirándulása alkalmából haza hozott szép sárga kődarabot, akkor a fiókban lévő lemez ép marad. Kézen fekvő volt a gondolat, hogy a sárga kövecske egy láthatatlan sugarat bocsájt ki magából, ami a védő fekete papíron is át tud haladni, és elégeti a fotolemez. Erről be is számolt a Francia Akadémia tudósai előtt. A beszámolót megismerve a párizsi Sorbonne egyetem két fiatal tudósa, Pierre Curie, és felesége, lengyel származású Marie Curie-Sklodowska meggyőzte az egyetem vezetőségét, hogy a jelenséget érdemes kutatni, kaptak az egyetem udvarán egy bődét laboratórium gyanánt, mellé leöntöttek számukra

egy teherautónyi – 2 tonna – sárga követ, amit azután megőröltek, savakkal kezelték, oldották, elemezték. A megállapítás: a kövekben lévő, uránium néven ismert fém láthatatlan sugarakat bocsájt ki. A jelenséget Marie „rádióaktivitás”-nak nevezte el. Felfedeztek továbbá az anyagban egy addig ismeretlen, még sokkal erősebben sugárzó fémeket is, ami a „rádium nevet kapta („rádiusz” = latinul „sugár”), végül a kövekben egy nagyon kis mennyiségben jelenlévő újabb ismeretlen sugárzó fémeket, amelynek Marie szülőhazájáról a „polónium” nevet adták. Az elismerés azonnal jött: Becquerelt, Pierre és Marie Curie-t fizikai Nobel-díjra jelölték. De... azonnal vita is kezdődött a francia tudós-közvéleményben, az Akadémiában és a Nobel-díj bizottságban is: lehet-e egyáltalán nő a „halhatatlanok akadémiajának” tagja, sőt, lehet-e nőnek egyáltalán tudományos díjat adni? Nem a természet ellen való-e ez?? A viták lezajlása után mindhárman megkapták (megosztva) a fizikai Nobel-díjat, 1903-ban, azaz, a díjkiosztás harmadik évében. 1906-ban Pierre-t az utcán halálra gázolta egy

lovaskocsi, Marie egyedül maradt, és folytatta kísérleteit. Amikor a svéd Királyi Tudományos Akadémia 1911-ben másodszor is Nobel-díjra jelölte, ezúttal kémiából a két új elem felfedezéséért – már nem volt vita. Azonban neki, mint társainak is, fogalma sem volt a sugárzás káros hatásáról, minden elővigyázat nélkül pusztá kézzel fogdosta a sugárzó anyagokat. Marie meghalt 1934-ben, anémiában, kezén sugárzás okozta égésnyomokkal. A kor nagy francia festői is használták a sárga kövek – uránium-vegyületek - olajjal kevert zúzalékát sárga festékként, és néha-néha ajkukkal megnedvesítették az ecsetet. Számos festő akkoriban ajakrákban halt meg...

A Curie házaspár idősebb lánya, Éve Curie, anyja halála után egy évvel kapott kémiai Nobel-díjat a mesterségesen előállítható, a természetben nem előforduló radioaktív fémek felfedezéséért. Immár vita nélkül... (A díjat megosztva kapta férjével, Frederic Joliottal, aki egykor egykor Marie Curie asszisztense volt, és házassága után felvette a Curie családnevet is).

Folytatása következik

MARIANKÁNK!

Nehéz feladat előtt állok, milyen vígaszt találhatok gyászodra, szeretett férjed Dávid elvesztése felett. A Te önfeláldozó ápolásod sem tudta tovább meghosszabbítani életét. Több mint 12 éve voltatok házások, ezalatt voltak szép idők, utazások, kirándulások, Budapestre, hajóutak, izraeli hotelek a klubbal, stb. Közben egyre több dologról kellett lemondanotok, még a szombati Pingvin találkozóról is. A nahariai klubba is egyre nehezebb volt megjelennetek. Te a végsőig részt vállaltál, hogy a klubélet ne álljon meg. Mindent megtettél, még segítséget is vettél erre a délutáni 2-3 órára.

Nélküled a gyéren maradt magyar klub Naharián alig tudna létezni. Te vagy a lelke, éltető eleme, a vidámsága az egyre idősödő kis csoportunknak. Hozám pedig különösen meleg szálak fűznek. Mikor az ötvenedik születésnapodat ünnepeltük nálam, én kineveztem magam az izraeli anyukádnak - mivel kb. a lányommal egyidős vagy.

Akkor még volt egy igazi anyukád is, aki után nagyon vágytál. Közben egyidejűleg férjeddal, Dáviddal, a mama egészsége is egyre romlott, akárhogy is fájdalom gyötört, nem voltál képes Dávidot itthagyni és végső búcsút venni szeretett Mamádtól, akivel testvéred Hajnika törődött helyetted is. A Mama kb. egy hónapja végleg búcsút vett ettől a világtól, s Te nem lehettél ott. Mély fájdalmadat megértve az egész klub nevében részvétünket fejezzük ki dupla gyászodban.

Vígasz két fiadtól az unokák, a legkisebb Boglárka, aki másfél éves és még

sosem láthatad. Nagyon hűséges húgod Hajnika, unokatestvéreid Magyarországon, Angliában és Martonvásáron mindnyájan szeretettel várnak, hogy mielőbb találkozhassanak Veled. Azt hiszem előtte még ők is meglátogatnak itt. Tiszta szívből a legjobbakat kívánjuk Neked, hogy végre a mosoly visszatérjen kedves arcodra.

Szeretettel

Rausnitz Éva

“SEBÜNK BE NEM GYÓGYUL, KÖNNYÜNK EL NEM APAD ZOKOGUNK FÁJDALMUNK, NEHÉZ SÚLYA ALATT “

Mély fájdalommal tudatom, hogy szeretett férjem

DÁVID ZÉÉV

Beregszász - Naharia (1928-2014)

86. életévében, 2014. március 20-án súlyos betegségben elhunyt. 2014. március 23-án helyeztük örök nyugalomra a nahariai temetőben. Családtagjai, rokonai, barátai és a Magyarul Beszélő Klub tagjai kísérték el utolsó útján.

Gyászolják: felesége Marianna, lánya Szára, fia Jákov és az unokák

BOHÉM SÉTA JERUZSÁLEMBEN

Idén áprilisban ugyanarra a hétre esik a zsidó Peszach és a keresztény Húsvét ünnepe. A két ünnep szoros kapcsolatban van egymással, mindkettőben központi szerep jut Jeruzsálemnek, ahova sokan zarándokolnak el az ünnepek alkalmából.

Zarándokoljunk el mi is a jeruzsálemi Óvárosba! Látogassunk el azokra az eredeti helyszínekre ahol a Peszach és a Húsvét eseményei ténylegesen megtörténtek. Ismerjük meg a történeteket, Dan Diamant idegenvezető segítségével.

Találkozás: **2014 április 12-én szombaton délelőtt 9:00 óra-**

kor Jeruzsálemben a Jaffa kapu előtt.

A séta hossza mintegy 4-5 kilométer, a csoport erőnlététől függően körülbelül 13:00-14:00 óra között fejeződik be a Szent Sír templomnál. A séta után a vállalkozó kedvűekkel egy kis óvárosi vendéglőben igazi arab humuszt kóstolhatunk meg.

A találkozóhely közvetlen közelében, a Mamilában, található a szombaton is nyitva tartó KARTA parkoló, ahol 20 sekelért egész nap lehet parkolni. A WAZE-be Jeruzsálem, Yizhak Kariv utcát kell beírni.

Részvételi díj 40 sekel személyenként, a helyszínen. (Hat éves

kor alatt ingyenes!)

Felszerelés: kényelmes cipő, testet takaró "szemérmes" viselet, sapka/kalap, víz, érdeklődés és lelkesedés.

Mindenkit szeretettel látunk!

Jelentkezés: **Dan Diamant**
050/7901-029 vagy
Erős-Hajdu Szilvia
052/7265-631

Vidám purimi mulatság Debrecenben

Március 16-án, ADAR hó 14-én purimi vigaszra gyűltünk össze a DZSH székházában. A nap a Hitközség székházában sport délelőttel kezdődött, ahol az ott működő Hapoel klub gépeit próbálhatták ki az érdeklődők. A finom ünnephez illő ebéd után, és az igazi ünneplés előtt körünkben üdvözölhettük az 5. alkalommal rendezett Debreceni Zsidó Szabad Egyetem keretében Szántóné Dr. Balázs Edit tanárnőt, az ORZSE docensét. Betekintést kaphattunk érdekes és élvezetes történeti forrásokba. Napjaink korát meghazudtolva Árpád házi királyok idején bizony tiszteletben tartották azt a valóban maroknyi zsidóságot, amely több mint 700 évvel ezelőtt élt, és hozzájárult akkori társadalmának gyarapodásához minden téren. IV. Béla király uralkodása idején a zsidóságot megbecsülték, ez példaértékű lehet a XXI. században is! Az előadás során a purimschpile-ek történetéről hallhattunk érdekességeket.

A Szabadegyetemi előadás után került sor a purimi megemlékezésre, amely azzal kezdődött, hogy Shmuel Faigen Rabbi- azok kedvéért, akik nem hallhatták a zsinagógában, felolvasta az Eszter könyvét. Az „alkalomhoz” illően mexikói kalapban, Guinness rekordot megdöntő gyorsasággal, de nagy figyelmet keltően leinolta az ősi történetet. A közönségnek kiosztott kereplők jól működtek, Hámán elbújt ijedtében.

A Debreceni Dixieland Jazz Band fergeteges koncertet adott főleg ismert dallamokkal. Óriási sikert aratott kultúrtermünkben a New Orleanst is megjárt zenekar. A „Du bist bei mir schein”-t a közönség együtt énekelte a művészekkel. A zenekar idén ünnepli fennállásának 30. évfordulóját. Kimagasló zenei tehetségüket a „Debrecen Kultúrájáért” díjjal tüntették ki.

Zenei „ízlelőbimbóknak” élvezete után Köves (Alias Kohn) és Grün urak látogattak el Hitközségünkhöz. Grün szerette volna levizsgáztatni Kövest (Kohnt) zsidósági alapismeretekből.

Ám az állandó félreérthető humoros párbeszéd alatta maradt egy Phd. vizsgának. Kreisler Gábor vidám művét, a „Zsidósági vizsgát”, a szerző és Dickmann Sándor adták elő a hallgatóság nem kis örömeire.

Ezt követte az ünnepeink egykori tanítójára: Almásiné Sárka nénire való emlékezés. Minden vidám ünnepre fáradságot nem kímélve tanította be a gyerekeket alkalomhoz illő szerepekre oly magas fokon, mely előadások ma is helytállóak lehetnének. Az emlékvétítés jó alkalmat adott arra is, hogy a már felnőtt szülők, nagyszülők felismerhessék egykori önmagukat. A megható egykori képeket feldolgozó, zenei aláfestéssel készült összeállítás Dr. Komárominé Simándi Judit ötletét valósította meg. Köszönet érte!

Az ezt követő műsor a western világába kalauzolta el a közönséget. Egy kilenc tagú táncsoport country zenére ropta színpadunkon. A Dancing boots nevű együttes művészi fokon reprezentálta pl. a Texasi Dallas família szórakozását és szórakoztatását.

Nem maradhatott el a jelmezverseny e jeles napon! Kiváló ötletek valósultak meg a Purim

tiszteletére – úgy mint eredeti 19. századi virágáruslány, jordán királyné, igen gazdagon díszített ruhájában pompázva, egy szaúd-arábiai olajmágnás, akit a mincha imánál-legnagyobb fájdalomra- nem számítottak be a minjenbe. Webber: Macskák musicaljének reprezentánsa, Jancsi bohóc felesége, a DZSH főszakácsnőjét megfúrni készülő konyhalány, egy óceánjáró hajóról levitézlett kalóz, aki nem az újonnan beindult 2-es villamos kalauza, horrorfilmből előkerült figura, fényvisszaverős mellényt viselő közmunkás, valamint a nálunk sötétben is ragyogó fényt adó napocska kápráztatott el mindenkit. A szakavatott pártatlan zsűri-jelen esetben közönség mindenkinek egységesen a maximális 10 pontot szavazta meg. A decemberben újonnan alakult Nőegylet minden megjelentnek színes álarcot készített. A nőegylet tagjai voltak a hangadói a közönség bevonásával, az ismert izraeli dallamoknak.

Persze az ilyenkor szokásos tombolasorost is már tükön ülve vártuk. Sok-sok értékes ajándék talált új gazdára. Rendezvényünkön purimi büfé állt rendelkezésre, melynek repertoárján a DZSH kóser konyhájának sokféle süteménye került terítékre, az ilyenkor megszokott ünnepi desszertek sem maradtak el. Akik nem tudtak részt venni, nehezen mozgó, vagy ágyhoz kötött hittestvéreinknek elvittük a slachmoneszt. A „kötelező” programok után kezdődött a táncos, zenés mulatság a hetvenes-nyolvas évek zenéjére, mely múltbéli kultúrtermi hangulatot idézett fel.

A rendezvényünket, mint legtöbbször a tőle megszokott humorral Fehér Tamás előljáró konferálta.

Ilyen fergeteges humoros, hangulatos purimunk „ember emlékezet” óta nem volt. A purimi négy elvárható micve megtartásával nem kell szégyenkezünk Debrecenben, a Mindenható előtt, ez vezérelte azok beteljesülését. Reméljük, folytatása következik....

Kreisler Gábor

Helyes megfejtést küldtek be:

Binder Vera - Ashdod
 Ezri Pista és Edith
 Farkas Feri - Netanja
 Friedmann Idus - Kirját Bialik
 Gábor Teri - Tel Aviv
 Hár Koháv Lili - Ramat Gan
 Horovitz Imre - Karmiel
 Kocsis Mária - Jeruzsálem
 Kreisler Gábor - Debrecen
 Musat Eta - Haifa
 Nagy István - Győr
 Navon Sarah és Shmuel - Árád
 Sárgái Olga - HodHasharon
 Schiff Alexander - Új Zéland
 Zer Veronika és Györgyi - Jeruzsálem

Kérjük megfejtéseiket postán az Új Kelet, 49472 Petah Tikva, Rehov Ahad Haam 11. címre küldjék el. Faxon a 077/7282750-es számon várjuk a jó megoldást. Email címünk: ujkelet@gmail.com

Múlt heti rejtvényünk helyes megfejtése:

Már megint szalonna, amikor úgyis magas a koleszterinszintem?

1	A MÉTER JELE DUNÁNTÜLI KÖZSÉG	VUK NEVELŐJE RENDETEVŐ	FORGÓ SZERKEZET FONTOL	GABONA-VEREM					
IFJONTI SZÁNDÉK RA VONATKOZÓ									
ÜTEMESEN KATTOG									
A SZÉN VEGYJELE	HORDÓT LEMÉRO SZINTÉN								
			KÉTELL I TRÓPUSI FAFAJTA					ÖKLÖZ	
VERSENYT MEGHIRDET MAR				VÉRCSOPORT ETNA RÉSZÉ I					
UTCA, RÓV.	SZÁJAT NYIT REVOLVEREZ							PÁRDUCMACSKA	
HAZAI NAGYVÁROS									KELETI SZÓTTES
A CÉZIUM VEGYJELE VIADAL		2							SAV IGÉJE KÉRDŐSZÓ
		TÉTEL DOGMA							MOZGÁSÁBAN ESETLEN KAMASZ
				TÍZSZER SZAZ VAGYIS					MUNKA, ARGÓ SZÓVAL
MÁTKA, JÖVENDŐBELI				FEDEZÉKÉBŐL KIFEJÉZÉSI MÓD					D
MEGERŐSÍT, MEGSZILÁRDÍT									ANGOL SÓR GYEREK-SÍRÁS
									HIBÁZTAT FÉMHUZAL
									A TONNA JELE ZENE-DARAB
		HAJÓFAR ESZEM-ISZOM							SULI DUDVA
MOHÓN ESZIK RÓMAI 500	EZER GYÖKE PATYOLAT				MISTER, R. LÁTSZAT, BE-NYOMÁS				
									...MÓG VÖRÖS, NÉMETÜL
ÖSSZE-ROGY				ÉTELT SZERVÍROZ					ZSÁK, RÓV. ALBÁN PÉNZNEM
PESSZIMISTA LÁTNOK				MONDANI-VALÓ BÜNHŐDIK					
									MUZIKA TOKAJ KINCSE
		KÖNNYŰ ÉTEL HOGYAN, OROSZUL							ANYAGI VESZTESÉG LAKATOL
...SZÓ; PANÁSZ				BORÍTÓ-KOSÁR HOSSZÚ MORZEJEL					SZÉZAD, RÓV. SZÁRNY-VÉGEK I
ARRA A HELYRE NYOM									SZEMÉ-LYED JELET VÉS
ÜVÖLTŐ DÖGEVŐ					ASZALÓ-DIK				
					MASSZÓR				* ?

Kérdések:

- Hányadik évfordulóját ünnepli idén májusban az Artur Rubinstein Zongoraverseny?
- Roger Martin du Gard regényíró kritikai realista irányzat egyik legjelentősebb képviselője. Melyik regényét jutalmazták Nobel-díjjal?
- Zsolnay Miklós, a lukafai keménycserép manufaktúrából alapította meg a Zsolnay Keménycserép Manufaktúrát. Ki fejlesztette a manufaktúrát jelentős üzemmé?
- Melyik Izrael egyetlen klasszikus balett-társulata?
- A Baram Nemzeti Park Izrael libanoni határához közel terül el. Melyik időszakból fennmaradt zsinagóga található területén?
- Akira Kurosawa japán filmrendező több Oscar-díjjal büszkélkedhet. Összesen hányszor nyerte el az elismerést?
- Hány évig működött a Mir-úrállomás?
- Hatvany Lily népszerű színpadi szerző volt Magyarországon, majd Amerikában. Ki volt az író nő szintén irodalmár édesapja?
- A csalán az egyik legjobb vértisztító növény, amely feloldja az anyagcseréből származó salakanyagokat, eltávolítja a szervezetből a mérgeket. Milyen esetben alkalmazható hatékonyan?

Válaszok:

- Izraelben 40 éve kerül megrendezésre a

TANÁR ÚR KÉREM

zongoraverseny. A világszínvonalú nemzetközi eseménynek számító zenei eseményt az évben május 13-29 között tartják meg Tel Avivban.

2. Roger Martin du Gard munkásságát a kutatói módszer, a tények aprólékos összegyűjtése jellemezte. A Thibault család című regényciklusát, amely a hanyatló polgárság regénye, 1937-ben Nobel-díjjal tüntették ki.

3. Zsolnay Vilmos, Miklós idősebb fia mentette meg és fejlesztette ki az üzemet, amikor 1865-ben átvette Ignác bátyjától a vezetést. Az 1878-as párizsi világkiállítás mérföldkő volt a gyár történetében, a töretlen kísérletezés eredményeként létrejöttek a gazdagon díszített, ragyogó, magastűzű, az összeugró, repedező és lefolyó mázak. A siker hatalmas volt: a Zsolnay kerámiák elnyerték a kiállítás aranyérmét, a „Grand Prix”-t, Zsolnay Vilmos pedig megkapta a Francia Becsületrendet.

4. Az Izraeli Balett, amely Berta Yampolsky és Hillel Markman klasszikustánc-stúdiójából szerveződött. Sokoldalú repertoárjukban megtalálhatók mind a klasszikus, mind a kortárs darabok, többek között Yampolsky és Balanchine koreográfusok munkái.

5. A Szása-kibuc és Dovev-mosáv között található parkban a talmudi korból való zsinagóga található. A 4-5. századból származó zsinagóga különösen szép, nagy faragott kövekből épült. A homlokzat, amely szinte teljes egészében megmaradt, faragással díszített munka. A zsinagóga közelében található a védett tölgyerdő, amely szokatlanul magas faóriásokkal büszkélkedhet.

6. Összesen háromszor, 1951-ben A vihar kapujában, 1955-ben A hét samuráj és 1975-ben a Derszu Uzala c. filmjeivel nyerte el a díjat.

7. Az úrállomás összesen tizenöt évig működött, majd a Csendes-óceán felett visszajutva a légkörbe, megsemmisült. 1999 augusztusáig folyamatosan laktak a fedélzetén. Valerij Poljakov orosz űrhajós itt állította fel a jelenlegi űrrepülési időtartam rekordot, amely 437 teljes nap.

8. A színdarab-, regényíró és mecénás Hatvany Lajos báró a Nyugat c. folyóirat egyik alapítója. Hatvany Lili mindössze 28 éves volt, amikor óriási sikert aratott a nagyhírű budapesti Belvárosi Színházban 1928-ban bemutatott első darabjával.

9. A csalán segít köszvény, ízületi gyulladások és a reumatikus megbetegedések esetében is. A régi módszert, amely szerint a fájdalmas végtagokat a csalán friss hajtásaival csapkodják, ma is alkalmazzák. Lázcsillapításra, vérszegénységre és kiütésekre is használják. Teája élénkítő hatású, sok vitamint és ásványi anyagot, köztük vasat is tartalmaz.

FOKHAGYMÁS TEJES ÉTELEK

Balázs Ibi heti recept ajánlata

Fokhagymás zsemlegombóc leves

Hozzávalók: 2-3 szelet kenyér, 1 tojás, 1dl tej, 2-3 evőkanál olvasztott vaj, 2dl tejföl, 2-3 evőkanál liszt, 4 gerezd fokhagyma, 2 teáskanál ételízesítő, késhegynyi őrölt szerecsendió, 1 csapott mokkáskanál fehér bors.

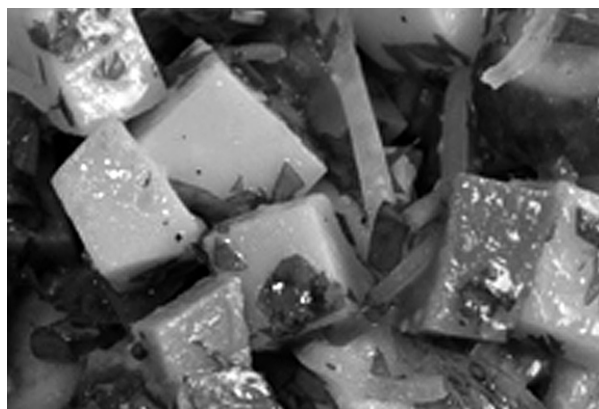
Elkészítése: A kenyeret apró kockákra vágjuk, és a felforrósított vajon szép piros barnára megpirítjuk. Azonnal ráöntjük a tejet és befedjük, majd néhány perc múlva összekeverjük. A tojást habosra keverjük, beleteszünk 3 gerezd zúzott fokhagymát, ezután 1 teáskanál ételízesítővel, a borssal és a szerecsendióval fűszerezük. Hozzákeverjük a már kihűlt pirított, tejes zsemlet (az áztató tejjel együtt), és annyi lisztet, hogy a szokásos sűrűségű gombócmassza legyen belőle. Másfél liter vizet forralunk, amelybe ételízesítőt teszünk, és még a megmaradt zúzott fokhagymát. A gombócmasszából nedves kézzel diónyi gombócokat formázzunk, és a forrásban lévő levesbe óvatosan beleeresztjük. Kis lángon 10-13 percig főzzük, végül a tejfölt kevés levessel simára keverjük, és beleöntjük. Még egy pillanatig forraljuk.

Fokhagymás sajtsaláta

Hozzávalók: 250g füstölt sajt, 2 csokor zöldhagyma zöldjével együtt, 1 salátauborka, 1 kis fej saláta, 1 evőkanál zöldbors, 4 gerezd fokhagyma, 4 evőkanál borecet, 4 evőkanál olaj, ízlés szerint só.

Elkészítése: A sajtot fél cm-es kockákra aprítjuk, és tálba rakjuk, a megtisztított, és felkarikázott zöldhagymát kissé megsózzuk, és jól

összekeverjük. A pácléhez a borsot mozsárban durvára törjük, a megtisztított fokhagymát fokhagymaprésen átnyomva hozzáadjuk. A borecet, az olajat és a sót közékeverjük. A páclevet a sajtra öntjük, és 10 percig hagyjuk állni. Közben többször is megforgatjuk. Az uborkát akkora kockákra aprítjuk, mint amekkorára a sajt-kocka, majd hagymával együtt a sajt-hoz tesszük. A salátát megtisztítjuk, megmoszuk és leszárítjuk. A külső nagy leveleit négy

tányéron elosztjuk. A kisebb leveleket finom csíkokra metéljük, és a sajtos-uborkás-hagymás keverékhez adjuk. Még egyszer ízesítjük, és a salátalevelekre halmozzuk.

Tejes fokhagymamártás

Hozzávalók: 4dl tej, 2dl tejföl, 2 evőkanál liszt, 40g vaj vagy margarin, 6 gerezd fokhagyma, 1 mokkáskanál törött fehér bors, 1 evőkanál ételízesítő.

Elkészítése: Egy magas falú serpenyőben felolvasztjuk a vajat, majd rászórjuk a lisztet. Gyorsan kevergetve kis lángon, habzásig hevítjük,

ezután ráöntjük a tejet, és habverővel folyamatosan kevergetve addig főzzük kis lángon, amíg az egész jól besűrűsödik. Megborsozzuk, beleszórjuk az ételízesítőt és jól kiforraljuk. Végül hozzáadjuk a megtisztított, és összezúzott fokhagymát, majd a tejfölt is beleöntjük. Tovább keverve még egyszer felforraljuk, és a tűzről lehúzzuk. Melegen tálaljuk. Párolt zöldséggel tálalható, sőt, sós vízben főtt burgonya, vagy tésztaféle, például galuska, esetleg zsemlegombóc is tálalható hozzá.

Gombafejek fokhagymás karfiollal

Hozzávalók: 8 nagy sampinyon gombafej, 200g tisztított karfiol, 20g margarin, 2dl tej, 1 evőkanál liszt, 1 evőkanál reszelt sajt, 4 gerezd lédús fokhagyma, 1 púpozott mokkáskanál só, ízlés szerint törött fekete bors, késhegynyi reszelt szerecsendió.

Elkészítése: A megmosott és lecsöpögtetett gombafejeket előmelegített grillsütőben (vagy gázsütőben) pár percig elősüssük. Közben a karfiolt apró rózsáira szedjük, és kevés sós, forrásban lévő vízben 5 percig forraljuk, ezután leszűrjük. A margarint habzásig hevítjük a liszttel, majd a felforrósított tejjel felöntve, folytonos keverés közben sűrűre főzzük. Sóval, borssal, szerecsendióval, zúzott fokhagymával ízesítjük, végül a reszelt sajtot, a főtt karfiolt és a nyers tojást is belekeverjük. A gombák üregét jól megpúpozva beletöltjük a karfiolos mártást, és a töltött gombafejeket tűzálló tála rakjuk. Előmelegített forró sütőben addig pirítjuk, amíg a színe szép világosbarna lesz.

Fedezd fel a héber nyelvet!

Időben szólunk

Amint azt rovatunk legutóbbi folytatásában megígértük, most az időt jelentő ZÁJIN - MEM - NUN (ז-מ-נ) gyökkel „töltjük az időt”.

E három mássalhangzós gyök az idővel összefüggő fogalmak és cselekedetek váza. A „zmán” (זמן) az alapszó: időt jelent, de időszakot is jelent.

Mint például a „mizmán” (זמן), ami azt jelenti: régen, jó ideje.

Az idézés, találkozási hívás a magyar nyelvben is az „idő” szóból származik. Héberül „zimun” (זימון). Ugyanez a szó használatos az étke-

zés utáni hálaadás megkezdésére.

A „mázmin” (מוזמין) ige jelentése: meghív, vagy megrendel; nőnemben „mázminá” (מוזמנה). A „muzmán” (מוזמן) meghívottat jelent.

A „házmáná” (הזמנה) - meghívás vagy megrendelés.

A „zámin” (זמין) viszont elérhető, rendelkezésre álló.

A „zmáni” (זמני) jelentése: ideiglenes, időleges.

Ezzel gyökeres ellentétben áll a „bájámim háhém, bázmán háze” (זהו בימים ההם בזמן הזה), magyarul „azokban a napokban, ebben az időben”, amely a chanukai gyertyagyújtás áldásainak a része, mert éppen a Végzet időtlenségéről szól.

A „mőzumánim” (מוזמנימ) viszont prózai mindennapjaink fontos szereplője: készpénzt jelent.

EGYÉNI ÉS CSOPORTOS HÉBER NYELVTANÍTÁST VÁLLALOK.

Halmos László 052-3260834
izraelihrlevel@gmail.com

MŰSORAJÁNLÓ

Március 27. csütörtök	16:30 Hírösszefoglaló 16:57 Pénteken ötkor 18:00 Így történt 18:30 Szombatfogadás Dov Elbaummal 19:00 Ízek 19:25 Napi sport 19:52 Napló 21:30 Szent Klára 23:00 Családi kép 23:30 Ötösfogat 00:10 Hírek	16:15 Glóbusz 17:00 Hírek 17:30 Úton- Júdeai alföld 18:00 Helyi zene 18:30 Telecinema 19:00 Pénteki találkozás 19:52 Hírek 20:30 Megható lelkek 21:00 Világlátó 22:00 Zsidó otthon 22:30 Családi kép 23:00 Christina Aguilera 00:00 Hírek	20:30 Rádás 21:00 A Föld nem hallgatott 22:00 Hatvan perc 22:45 Nyertes történet 23:35 Egyetek velem	12:30 Biztos recept 13:00 Kneszet 13:30 Eichler Jakov 14:00 Tanach 14:15 Nézzetek engem 14:30 Mi az a múzsa? 15:00 Napi hívás 16:45 Első kiadás 17:30 Rendet teszünk 18:00 Hatórás vendégünk 18:45 Misal hete 19:58 Hírek 21:00 Mindent a gyerekekért 23:15 Gazdasági hálózat 00:00 Hírek
<i>TV1</i> 16:50 Hírek angolul 17:34 Első kiadás 18:00 Hírek 18:10 Napi sport 18:45 Heti hírösszefoglaló 19:20 Édes álmok 19:52 Mábát 20:30 Rádás 21:00 Szegénység 22:00 Izrael és az Eurovízió 22:30 Éles kép 23:00 Történetek a pszichológusi székéből 23:30 Egyetek velem 00:00 Hírek	<i>TV2</i> 06:30 Szivárvány reggel 10:00 Zárszámadás 10:30 Kultúra 11:00 Izraeli hullámsáv 11:30 Profil 12:00 Izraeli arabok 12:30 Kérdőjel 13:00 A város íze 13:30 Arabnyelvű hírek 14:00 Ízek 15:10 Masterchef 16:55 Majdnem szombat 17:35 101-es szoba 18:35 Szombatra főzünk 18:55 Szabrei Mernan 19:57 Péntek esti stúdió 21:30 Kedves ország 22:40 A nép napja 23:15 Ketten kettő ellen	<i>TV2</i> 06:00 Ízek 07:20 Hét nap - hét étel 09:00 Kettőn áll 11:00 Párok 11:30 Rétes 12:00 Izrael felfedezése 12:30 Helyi fiatalok 13:15 Sárga paprika 14:00 Masterchef 16:55 Micsoda ország 17:30 Világrend 18:00 Sajtópáholy 18:55 Első kihívás 19:25 Kedves ország 19:58 Híradó 21:00 Masterchef 22:45 Éjszakai élet 23:30 Honvagy 00:00 Hírek	<i>TV2</i> 06:00 A reggel 09:00 A nap hívása 11:00 Erről beszélünk 12:30 Séf-játék 13:00 Együtt vagy külön 13:30 Kneszet 14:15 Nézzetek engem 14:30 Mi az a múzsa? 15:00 Séf-játék 16:45 Első kiadás 17:30 Rendet teszünk 18:00 Hatórás vendégünk 18:50 A séf ajánlásával 19:58 Híradó 21:00 Séf-játék 22:30 A nép állapota 23:15 Gazdasági hálózat 00:00 Híradó	<i>DUNA TV</i> 07:00 Kárpát Expressz 07:45 Székely kapu 08:13 Magyar elsők 08:35 Pamende 09:10 Kultikon 09:35 Hagyaték 10:05 Közbeszéd 10:35 Páva flashmob 10:42 Élő egyház 11:10 Isten kezében 11:38 Vatikáni híradó 12:05 Klubszoba 13:00 Híradó 13:25 Kívánságkosár 15:25 Utánam, srácok! 15:55 Hungarikum 16:26 A zenén túl 17:30 Térkép 18:00 Az álmok szigete 19:00 Híradó 19:35 Közbeszéd 20:05 Életképek 20:45 Linda 21:56 A hegyi doktor 22:59 Magyarok a Barcáért
<i>TV2</i> 06:30 Szivárvány reggel 09:05 Mit szóltok hozzá? 10:00 Majdnem szombat 10:30 Helyi fiatalok 11:20 A házatok többet ér 12:10 Gil Hovav show 12:35 Ízek 13:00 Központi játszma 13:30 Harmadik olvasat 14:00 Heti szidra 14:30 Huszonhárom perc 15:00 Az étel útja 16:45 Első kiadás 17:30 Média 18:00 Hatórás vendégünk 18:50 Sztárok 19:58 Híradó 21:00 Tények 2014 22:00 Sárga paprikák 23:00 Az éjszaka világa 23:25 Éjszakai élet	DUNA TV 06:40 Híradó 07:00 Kárpát Expressz 07:45 Magyar elsők 08:00 Slovenski utrinki 08:35 Kwartett 09:05 Kultikon 09:35 Lyukasóra 10:03 Közbeszéd 10:29 Szerelmes földrajz 11:08 A hegyi doktor 11:59 Sándor Mátyás 13:00 Híradó 13:25 Kívánságkosár 15:26 Utánam srácok! 16:01 Kövek és emberek 16:30 Labdarúgás 18:32 Térkép 19:00 Híradó 19:38 Közbeszéd 20:08 Életképek 20:45 Rocca parancsnok 21:37 A hegyi doktor 22:32 Dunasport 22:41 Sörgyári Capriccio 00:15 Kultikon	DUNA TV 06:25 Élő népzene 06:54 ... És még egy millió lépés 07:41 Öt kontinens 08:07 Páva flashmob 08:15 Gazdakör 08:43 Élő egyház 09:11 Isten kezében 09:39 Akadálytalanul 10:07 Novum 10:35 Határtalanul magyar 11:03 Székelykapu 11:33 Hagyaték 12:01 Sírjaik hol... 12:30 Zöld jelzés 13:00 Híradó 13:06 Ízörzők 13:36 Robbie, a foka 14:24 Anna 16:23 Önök kérték 17:21 Mese a 12 találatról 19:00 Híradó 19:40 Fölszállott a páva 22:05 Hogy volt?! 23:00 Csillag születik	DUNA TV 06:55 Egy történet, egy zene 07:27 Élő világegyház 07:49 Világ-nézet 08:45 Gazdakör 09:15 Nemzeti nagyvizit 09:40 Vatikáni híradó 10:05 Napok, évek, századok 11:00 Klasszikusok 11:30 Pannon Expressz 12:00 Evangélikus mise 13:00 Híradó 13:11 Múzeumtúra 13:41 Ízörzők 14:16 Szerelmi álmok 15:40 Hazajáró 16:20 Csellengők 16:49 Hogy volt?! 17:47 Estélyi ruha kötelező 19:00 Híradó 19:25 Dunasport 19:35 Felvidék Szépe 2014 20:33 Önök kérték 21:30 Rózsa Sándor 22:25 Az én XX. századom	DUNA TV 06:55 Egy történet, egy zene 07:27 Élő világegyház 07:49 Világ-nézet 08:45 Gazdakör 09:15 Nemzeti nagyvizit 09:40 Vatikáni híradó 10:05 Napok, évek, századok 11:00 Klasszikusok 11:30 Pannon Expressz 12:00 Evangélikus mise 13:00 Híradó 13:11 Múzeumtúra 13:41 Ízörzők 14:16 Szerelmi álmok 15:40 Hazajáró 16:20 Csellengők 16:49 Hogy volt?! 17:47 Estélyi ruha kötelező 19:00 Híradó 19:25 Dunasport 19:35 Felvidék Szépe 2014 20:33 Önök kérték 21:30 Rózsa Sándor 22:25 Az én XX. századom
<i>DUNA TV</i> 07:00 Kárpát Expressz 08:00 Horvát krónika 08:37 Ecranul Norstru 09:10 Kultikon 09:35 Nyelvőrző 10:01 Közbeszéd 10:29 Akadálytalanul 11:00 A hegyi doktor 11:52 Én Strasznov Ignác, a szélhámos 13:00 Híradó 13:25 Kívánságkosár 15:31 Utánam srácok! 16:05 Erdélyi történetek 16:34 Táncvarázs 17:30 Térkép 18:00 Az álmok szigete 19:00 Híradó 19:35 Közbeszéd 20:06 Életképek 20:44 Sándor Mátyás 21:59 A hegyi doktor 22:55 Az áldozat	Március 29. szombat	Március 30. vasárnap	Március 31. hétfő	Április 1. kedd
<i>TV1</i> 15:00 Rabbanikus kérdés 15:30 Kezdetben	<i>TV1</i> 07:30 Gyermekek műsorok 10:07 Testvérek 10:35 Heti szakasz 11:00 Történetmesélők 12:00 Mábát seni 13:00 Sámuel integrálása 14:00 Komolyzene 14:45 American Idol	<i>TV1</i> 16:50 Hírek angol nyelven 17:34 Történelem 18:00 Hírek 18:10 Napi sport 18:45 Civilizáltak 19:20 Apró dolgok titka 19:52 Mábát	<i>TV1</i> 16:50 Hírek angol nyelven 17:34 Történelem 18:00 Hírek 18:30 Kosárlabda 19:35 Mábát 19:55 Kosárlabda 20:40 Futball 23:00 Rárúgás 23:30 Egyetek velem	<i>TV1</i> 16:50 Hírek angolul 17:34 Történelem 18:10 Napi sportesemények 18:45 Régészet 19:20 Los Cfaros 19:52 Mábát 20:30 Rádás 21:00 Politika 22:45 Törvény és rend 23:30 Egyetek velem!
<i>TV1</i> 15:00 Rabbanikus kérdés 15:30 Kezdetben	<i>TV1</i> 07:30 Gyermekek műsorok 10:07 Testvérek 10:35 Heti szakasz 11:00 Történetmesélők 12:00 Mábát seni 13:00 Sámuel integrálása 14:00 Komolyzene 14:45 American Idol	<i>TV1</i> 16:50 Hírek angol nyelven 17:34 Történelem 18:00 Hírek 18:10 Napi sport 18:45 Civilizáltak 19:20 Apró dolgok titka 19:52 Mábát	<i>TV1</i> 16:50 Hírek angol nyelven 17:34 Történelem 18:00 Hírek 18:30 Kosárlabda 19:35 Mábát 19:55 Kosárlabda 20:40 Futball 23:00 Rárúgás 23:30 Egyetek velem	<i>TV1</i> 16:50 Hírek angolul 17:34 Történelem 18:10 Napi sportesemények 18:45 Régészet 19:20 Los Cfaros 19:52 Mábát 20:30 Rádás 21:00 Politika 22:45 Törvény és rend 23:30 Egyetek velem!
<i>TV2</i> 06:00 A reggel 09:00 A nap hívása 11:00 Erről beszélünk 12:30 Séf-játék 13:00 Biztos recept 13:30 Santana 14:00 Tanach 14:15 Nézzetek engem 14:30 Mi az a múzsa? 15:00 Séf-játék 16:45 Első kiadás 17:30 Rendet teszünk	<i>TV2</i> 06:00 A reggel 09:00 A nap hívása 11:00 Erről beszélünk 12:30 Séf-játék 13:00 Biztos recept 13:30 Santana 14:00 Tanach 14:15 Nézzetek engem 14:30 Mi az a múzsa? 15:00 Séf-játék 16:45 Első kiadás 17:30 Rendet teszünk	<i>TV2</i> 06:00 A reggel 09:00 A nap hívása 11:00 Erről beszélünk	<i>TV2</i> 06:00 A reggel 09:00 A nap hívása 11:00 Erről beszélünk 12:30 Séf-játék 13:00 Biztos recept 13:30 Santana 14:00 Tanach 14:15 Nézzetek engem 14:30 Mi az a múzsa? 15:00 Séf-játék 16:45 Első kiadás 17:30 Rendet teszünk	<i>TV1</i> 16:50 Hírek angolul 17:34 Történelem 18:10 Napi sportesemények 18:45 Régészet 19:20 Los Cfaros 19:52 Mábát 20:30 Rádás 21:00 Politika 22:45 Törvény és rend 23:30 Egyetek velem!

18:00 Hatórás vendégünk
18:50 Misal hete
19:58 Hírek
21:00 Séf-játék
22:30 A nép állapota
23:15 Gazdasági hálózat
00:00 Hírek

DUNA TV

06:40 Híradó
07:00 Kárpát Expressz
07:45 Roma magazin
08:00 Magyar elsőők
08:35 Domovina
09:10 Kultikon
09:35 Hazajáró
10:05 Közbeszéd
10:33 Zebra
11:00 A hegyi doktor
11:51 Linda
13:00 Híradó
13:20 Kívánságkosár
15:30 Utánam, srácok!
16:02 Páva Flashmob
16:11 Hungarikum
16:40 Darabokra szaggattatol
17:30 Térkép
18:00 Az álmok szigete
19:00 Híradó
19:36 Közbeszéd
20:06 Életképek
20:47 Mire megvénülünk
21:52 A hegyi doktor
22:56 Az álomnő

Április 2. szerda

TV1

16:50 Hírek angolul
17:34 Történelem
18:00 Hírek
18:10 Sportösszefoglaló
18:45 Civilizáltak
19:20 Oded Teomi
19:52 Mábát
20:30 Ráadás
21:00 Mábát seni
22:00 Galapagos szigetek
23:00 Szirének
23:30 Egyetek velem!

TV2

06:30 Szivárvány reggel
09:05 Mit szóltok hozzá?
10:00 Honvág
10:30 Helyi fiatalok
11:25 A házatok többet ér
12:10 Gil Hovav show
12:35 Ízek

13:00 A politika világa
13:30 Tengeralattjáró
14:15 Nézzetek engem
14:30 Mi az a múzsa
15:00 Az étel útja
15:50 Mit szóltok hozzá?
16:45 Első kiadás
17:30 Rendet teszünk
18:00 Hatórás vendégünk
18:50 Sztárok
19:58 Híradó
21:00 Master chef
22:45 Kedves ország
23:00 Éjszakai élet
23:25 Zenei magazin

DUNA TV

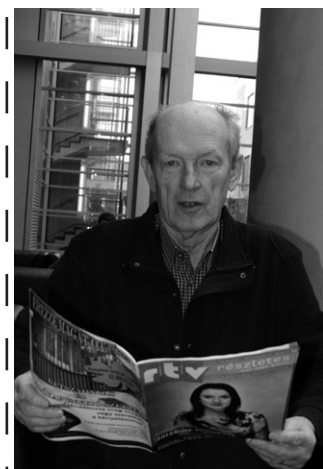
07:00 Kárpát Expressz
07:46 Srpski Ekran
08:13 Magyar elsőők
08:35 Unser Bildschirm

09:10 Kultikon
09:39 Határtalanul magyar
10:07 Közbeszéd
10:35 Sportaréna
11:05 A hegyi doktor
11:55 Mire megvénülünk
13:00 Híradó
13:25 Kívánságkosár
16:01 Közlekedés XXI.
17:30 Térkép
18:00 Az álmok szigete
19:00 Híradó
19:36 Közbeszéd
20:45 Én, Strasznov Ignác, a szélhámos
21:40 A hegyi doktor
22:33 Dunasport
22:42 Fél szemű Jack
Két mindenre elszánt bandita együtt menekül a törvény elől Mexikóban...

*Itt új Kelet olvasóinak szövegeivel
Novotny Zoltán*

Novotny Zoltán sportszerkesztő-műsorvezető 1962 óta dolgozik a közmédiában. Március 17-én a Magyar Olimpiai Bizottság (MOB) Média Életműdíjával tüntették ki. „Az első és egyetlen munkahelyem a Magyar Rádió és jogutódja az MTVA. A sporton túl mindig figyelmet fordítottam a közművelésre, a helyi érdekességekre, a történelemre” – vall pályájáról.

Vásáry Tamás a kedvenc zeneművészeim közé tartozik. A Rádiózenekar nagyon kedvelte, hiszen zongoristaként és karmesterként egyaránt varázsolni tudott. Ő is nagyon szeretett az együttessel dolgozni, koncertjei élményszámba mentek. A hajlékony, vékony kisember mindig el tudta kápráztatni a közönséget, s a zenészeket egyaránt. Nemrégiben jelent meg egy igen vaskos könyve, az Üzenet, érdemes kézbe venni, az életéről és gondolatairól vall részletesen. Hétfőn, A zenén túl című műorból még alaposabban megismerhetjük a kiváló zenészt (Duna 16.25).

Kedden a Mire megvénülünk tévéfilmsorozat befejező részét kapcsolom be. Jókai világa csodálatos, sajnos ma már sokak számára szótár kell az olvasásához. Ha alapműveibe: Az aranyemberbe, A kőszívű ember fiaiba, a Kárpáthy Zoltánba pillantunk be sok szépet találunk, de újraolvasva is felfedezhetünk a sorok közt igazi kincseket (Duna 20.45).

Heti csillagjósolás

Kos (03.21.-04.20.)

Végre eljöhét az anyagi sikerek ideje. A munkahelyén jobban elismerik, mint bármikor előtte. A megérzése is segíthetik abban, hogy újabb forrásokat találjon, vagy meglévő pénzeszközeit jól befektesse.

Bika (04.21.-05.21.)

Egy barátságos körülmények között, esetleg poharazgatva megtartott beszélgetés során ráébredhet, hogy egészen máshol vannak a súlypontok, mint azt eddig gondolta. A fontossági sorrend változása nemcsak a szerelemben igaz.

Ikrek (05.22.-06.21.)

Elbizonytalaníthatják a munkájával kapcsolatban, és most nem tudja, hogy hányadán is áll. A megérzéseiben azonban nem csalatkozhat. Segítségükkel, no meg mértékletességével újra nyeregbe kerülhet.

Rák (06.22.-07.22.)

A szerelemben is, mint az élet sok más területén, azt élheti meg, hogy hirtelen átszakadnak a gátak. Minden nagyon gyorsan történik, s ezért nehéz tartani a kontrollt. A legjobb, ha inkább kerül minden civakodásra okot adó helyzetet.

Oroszlán (07.23.-08.22.)

Ha úgy érzi, hogy a szerettei túlságosan beleszólnak az életébe, az valójában a féltésükről szól. Csak meg akarják óvni önt egy esetleges csalódástól. Hallgassa meg a tanácsait, ha meg nem is fogadja.

Szűz (08.23.-09.22.)

Itt a tavasz, és ennek hatása önnél abban nyilvánul meg, hogy minden kaland, minden kihívás érdekli, és kifejezetten keresi az újdonságokat. Ha a partnere követni tudja önt ebben, akkor jó. Ha nem, akkor akár még a félrelépés gondolata is megfoghat az elméjében.

Mérleg (09.23.-10. 22.)

Ha ön szülőként túlságosan keménykezűnek mutatkozik, az előbb-utóbb visszaüthet, meglehet, csak évek múltán idős korában. Meglehet, hogy önnel is így bántak a szülei gyermekként. A fájdalmat már feledte, de a módszert nem.

Skorpió (10.23.-11. 21.)

Varázslatos, titkos szerelem van kibontakozóban az életében. Meglehet, a varázs is csak addig tart, ameddig a titok. Különösen igaz ez akkor, ha ön, vagy a partnere már elkötelezett, netán társkapcsolatban él.

Nyilas (11.22.-12.20.)

Üzleti kérdésekben most képtelen a tisztánlátásra, inkább ne vágjon bele most saját vállalkozásra. A csillagok ámítóan jót mutathatnak, de éppen akkora nagy bajba is sodorhatják bele.

Bak (12.21.-01.19.)

Nem csak a hatékonyságát kellene növelnie, ha jobban akar szerepelni a munkahelyén, hanem szánnia kellene egy kis pénzt a küllemére is. Vegyen új ruhákat. A régi ruhák a régi kudarcok emlékét hordozzák!

Vízöntő (01.20.-02.18.)

A jövő tervezésébe be kellene vonnia a párját is, ha már kapcsolatban élnek. Nem követheti folyton azt a módszert, hogy ön tervez, és aztán minden úgy lesz, ahogy elhatározta. Önnek sem tetszik valójában, ha a társa mindenben olyan kezes bárány. A végén már csak azt fogja látni, hogy tejbetök.

Halak (02.19.-03.20.)

Egyszerre teszi ki magát próbatételeknek a szerelemben és a hivatásában. Ez bizony felőrölhet egy eleve is érzékenyebb Halak jegyű embert. Próbáljon meg legalább ideiglenesen kompromisszumot kötni.

A TELEVÍZIÓK MŰSOR SZERKESZTŐSÉGEI FENNTARTJÁK A JOGOT, HOGY ELŐZETES BEJELENTÉS NÉLKÜL VÁLTOZTASSANAK MŰSORRENDJÜKÖN!

A **Kol Jisráel** magyar adását élőben izraeli idő szerint 21 óra 45 perctől 22 óráig sugározzák a héber nyelvű „Reka” adón a legjobb minőségben. Meghallgatható a rádiókészülékek ultrarövidhullámú (FM) sávjában, az alábbi frekvenciákon:

Észak és Középső Galilea - FM 88.5, Észak-Izrael és Cfat környéke - FM 94.4, Haifa peremvidéke - FM 88.8, Haifa belvárosa - FM 93.7, Haifától délre - FM 101.3, Netanja és a Jordán völgye - FM 104.8, Tel Aviv és körzete - FM 101.3, Jeruzsálem - FM 101.3, Beér Seva - FM 107.3.

Az adás interneten is követhető: a <http://www.intkolisrael.com> címen. A kábeltelevíziós hálózatokon is meghallgatható: HOT 312-es csatorna, YES 748-as csatorna.

SZOMBATI NAPTÁR

2014. március 28.
péntek
5774. ádar bet 26.

Gyertyagyújtás:

Jeruzsálem 18:20
Tel-Aviv 18:35
Haifa 18:27

A szombat kimenete:

2014. március 29.
szombat
5774. ádar bet 27.

Jeruzsálem 19:33
Tel-Aviv 19:35
Haifa 19:35

TÁZRIA

VALUTAÁRFOLYAMOK

USA dollár 3,4900 sekel
Euro 4,8185 sekel
Angol font 5,7580 sekel
Svájci frank 3,9505 sekel

ÚJ KELET FÜGGETLEN HETILAP

Főszerkesztő:

Erős-Hajdu Szilvia

Felelős kiadó:

Chaia Edri

Eheti számunk szerzői:

Ábrahám Vera
Balázs Ibi
Egervári Vera
Halmos László
Halmos Sándor
Keller Tibor
dr. Kende György
Kertész Lilly
Konrád György
Krasznai Éva
Meron Menáchem
Nagy Tímea
Peer Gideon
Róna Éva
Sándor Judit
Schnapp Lea
Singer Arje
Surányi J. András
Tar Miriam
Zeevi Gavriel

Tördelés:

Sly Design

A szerkesztőség címe:

49472 Petah Tikva
Ahad Haam 11.

Tel: 052/7265-631

Fax: 077/7282-750

e-mail: ujkelet@gmail.com

Hirdetés és előfizetés:

050/534-5041

Nyomda:

Hádfusz Hechadás Ltd.

A szerkesztőség nem felel a hirdetések tartalmáért. Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Izraelben koncertezik a Rolling Stones

Most már biztos, hogy június negyedikén a ramat gani Park Hajarkonban kelt fantasztikus rock hangulatot a legendás brit zenekar. A május 28-i Justin Timberlake koncert után alig egy hete van a roadoknak, hogy átépítsék a színpadot és előkészítsék a helyszínt egy irdatlan nagy bulira.

A banda február 21-én kezdte meg 14. világszerte turnéját Abu Dabiban, azóta Ázsiában és Ausztráliában turnézna, júniustól viszont Európában lépnek majd

fel. Az izraeli koncert körül nagy volt a titkolózás, de most már biztos, hogy március 30-ától jegyet vásárolhatunk az év, de talán az évtized rockkoncertjére.

A jegyárak borsosak, a legolcsóbb állójegy 695 sékel, de a VIP sorokba vágyóknak bizony mélyen a pénztárcájukba kell nyúlniuk. Ott egy jegy 2865 sékelbe kerül. E fantasztikus élményért bizony fizetni kell a rock rajongóknak, ugyanis az együttes 6,7 millió dollárért vállalta az egy estés szereplést Izraelben. **EHSz**

A Jad Vasem kilépett a budapesti Sorsok Háza projektből

A napokban Joszi Gevir, elnöki főtanácsadó levelet küldött Schmidt Máriának, a Józsefvárosban épülő új emlékközpont, a Sorsok Háza vezetőjének. A levelet a Mazsihisz a honlapján is nyilvánosságra hozta. A szövegben - amely a Sorsok Háza Facebook-oldalára feltett eredeti, angol nyelvű levél fordítása - az áll: a Jad Vasem nem képviselteti magát a Sorsok Háza projekt nemzetközi szakértői találkozásán, amelyre meghívást kapott. „A Jad Vasem nem vesz részt a Sorsok Háza projekt által szervezett összejöveteleken és tevékenységekben, mert a projekt szervezői következetesen és egyoldalúan a magyarországi zsidó közösség és a nemzetközi felek, köztük a Jad Vasem bármilyen valódi és érdemi részvétele nélkül fejlesztik a múzeumot - közölte a jeruzsálemi intézet. A Jad Vasem elvárja továbbá, hogy az intézmény nevét semmilyen összefüggésben ne használják fel

úgy, hogy abból a projektben való részvételre vagy annak támogatására lehessen következtetni.

A Mazsihisz rendkívüli közgyűlése februárban döntött arról, hogy a szervezet távol marad a holokauszt-emlékév kormányzati programjaitól, jelezve ezzel azt, hogy egyebek mellett a Sorsok Háza projekt leállítását szeretnék elérni. A közgyűlés után a Mazsihisz vezetői levelet írtak Orbán Viktor miniszterelnöknek, ebben azt javasolták, hogy a józsefvárosi Sorsok Háza helyett jöjjön létre az Együttélés Háza a Rumbach Sebestyén utcai zsinagógában.

Heisler András, a Mazsihisz elnöke március elején lépett ki a Sorsok Házához kötődő nemzetközi tanácsadó testületből, amelyet Schmidt Mária tavaly ősszel hívott össze.

mazsihisz.hu

Megtisztelő emlékbélyeg

A Kanadai Posta egy emlékbélyeget hozott forgalomba, mely az ország két hivatalos nyelvén, angol és francia, valamint héberbetűs szövege a két ország közötti hatvanéves barátságot ünnepli. Az 1.70 CN\$ nominális bélyeg apró piros emberalakokból formája ki a Kanadát jelképező Meaple Leaf nemzeti emblémát és kék emberi alakokból az Izraelt jelképező Magen Davidot és ezúton szimbolizálja az

országaink közötti áldásos barátságot. Éljen a Kanada - Izrael jóbarátság!

dr. Kende György

Dilemma

A héten 15 Kneszet képviselő nyílt levélben kérte Netanjáhu miniszterelnököt, hogy a palesztin foglyok szabadon bocsátása helyett inkább a lakásépítések befagyasztásával bírja rá a palesztin felet az együttműködésre.

A tavalyi megállapodás értelmében Izraelnek március 29-ig négy szakaszban összesen 104, az országban régóta raboskodó palesztin foglyot kellene szabadon engednie. 78 foglyot már elhagyta az országot, izraeli kormánytagok azonban a napokban olyan nyilatkozatokat tettek, amelyek szerint nem biztos, hogy a negyedik csoport kiengedésére is sor kerül, főleg ha a közvetlen béketárgyalások nem kecsegtetnek eredménnyel.

Abbász most kijelentette, hogy amennyiben nem engedik el a foglyokat, „a nemzetközi szerződések engedte legmegfelelőbb intézkedésekkel” fognak reagálni.

Eközben az amerikai külügyi tárca az egyre inkább megfeneklő izraeli-palesztin béketárgyalások előmozdítására meglebegtette azt a lehetőséget, hogy amennyiben Izrael elengedi a palesztin foglyokat, úgy az Egyesült Államok megfontolja a 29 éve bebörtönzött Jonatán Pollard szabadon bocsátását. Illetékesek persze azt is gyorsan hozzátették, hogy az ötletre Barack Obama amerikai elnök egyelőre még nem bólintott rá.

Hát, ha nem is Gilád Salit szintű a dilemma, de azért van mit megfontolnia Netanjáhu kormányfőnknek.

Erős-Hajdu Szilvia

Ha bármely városban nem talál Új Keletet hívja a BÁR céget, ahol megmondják **HOL KAPHATÓ AZ ÚJSÁG**
Telefon: 03-607-0707